

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PĀRSKATS PAR PATĒRĒTĀJU (NEBANKU) KREDITĒŠANAS TIRGUS DARBĪBU 2023.GADĀ

Rīga 2024

Saturs

1. Vispārēja informācija	2
1.1. Licencēto patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika.....	2
1.2. Licencētie patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kreditēšanas veida 2023.gada 2.pusgadā.	3
2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms	5
3. Kredītportfelis	10
4. Kredītu kvalitāte	12
5. Procentu likmes	15
6. Distances kredītu pagarināšana	19
7. Juridisko personu un privātpersonu uzņēmējdarbības vajadzībām kreditēšana	22
8. Nozares attīstības galvenās tendences 2023.gadā	23

1. Vispārēja informācija

1.1. Licencēto patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika

1.1. tabula

	2023. gada 30.jūn.	2023.gada 31.dec.	Tirgus dalībnieku izmaiņas
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci	36	37	+ 2,77%
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci, kuras izsniedz jaunus aizdevumus patērētājiem	35	35	+/- 0,00%
¹ Distances kredītu sniedzēji	17	17	+/- 0,00%
¹ Patēriņa kredītu sniedzēji	10	11	+ 10,00%
¹ Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	4	4	+/- 0,00%
¹ Hipotekāro kredītu sniedzēji	8	8	+/- 0,00%
¹ Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu sniedzēji	12	12	+/- 0,00%

¹ Sabiedrību skaits, kas 2023.gada 1.pusgadā un 2023.gada 2.pusgadā konkrētajā kredīta veidā izsniegušas jaunus aizdevumus

2023.gada 2.pusgadā stabilizējies speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai saņēmušo komersantu skaits. Pēc ilgāka pārtraukuma nebija nevienas speciālo atļauju (licenci) saņēmušas sabiedrības, kas izvēlētos kreditēšanas tirgu pamest, tāpat pēc ilgāka pārtraukuma (kopš 2019) PTAC 2023.gada augustā izsniedza vienu jaunu speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, līdz ar to 2023.gada 31.decembrī Latvijā spēkā bija 37 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai. Jaunus aizdevumus patērētājiem 2023.gada 2.pusgadā (tāpat kā iepriekšējā pusgadā) gan izsniedza tikai 35 patērētāju (nebanku) kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji, jo viena sabiedrība ar agrāk iegūto licenci, kā arī jaunais licencētais komersants 2023.gada 2. pusgadā neizsniedza nevienu jaunu aizdevumu patērētājiem un par 2023.gada 2.pusgadu PTAC iesniedza nulles atskaiti.

2023.gada 2.pusgadā patērētāju (nebanku) kredīta devēji turpināja būt konsekventi piedāvāto kredītu veidos, tos būtiski nav mainījuši, papildinājuši vai no kāda atteikušies. Tāpat kā iepriekšējos pārskata periodos neviena no sabiedrībām jauno kredītu izsniegšanas jomā patērētājiem 2023.gada 2.pusgadā nebija pārstāvēta piecos kredīta veidos, četrus kredīta veidus patērētājiem piedāvāja tikai viena sabiedrība. Četras sabiedrības patērētājiem 2023.gada 2.pusgadā izsniedza jaunus aizdevumus 3 kredīta veidos un tikpat – septiņas sabiedrības 2 kredīta veidos. Lielākā daļa patērētāju (nebanku) kredīta devēji (23) patērētājus kreditējuši tikai 1 kredītu veidā, kas liecina par licencēto patērētāju (nebanku) kredīta devēju izvēli specializēties konkrētā kredīta veidā.

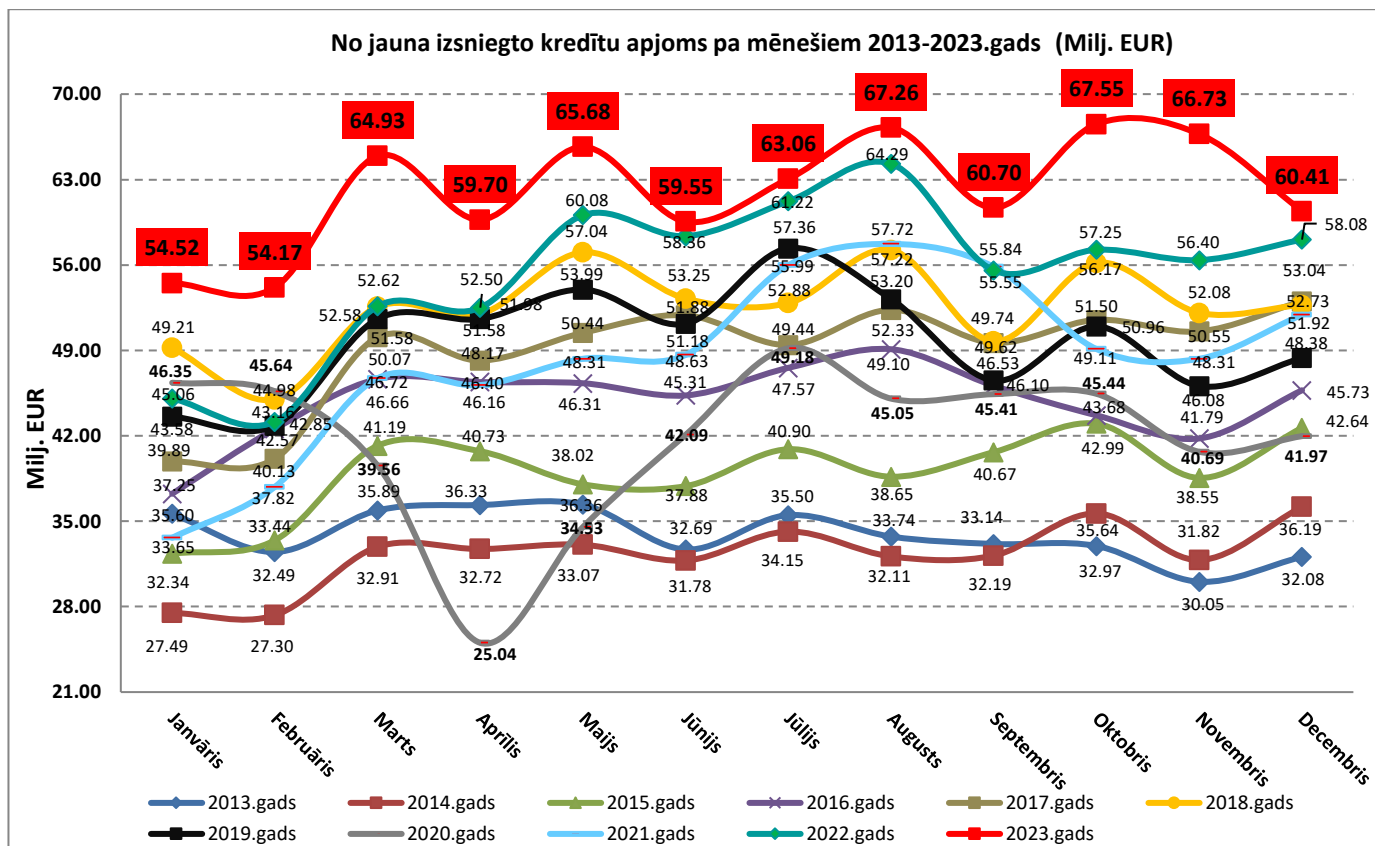
1.2. Licencētie patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kreditēšanas veida 2023.gada 2.pusgadā.

1.2. tabula

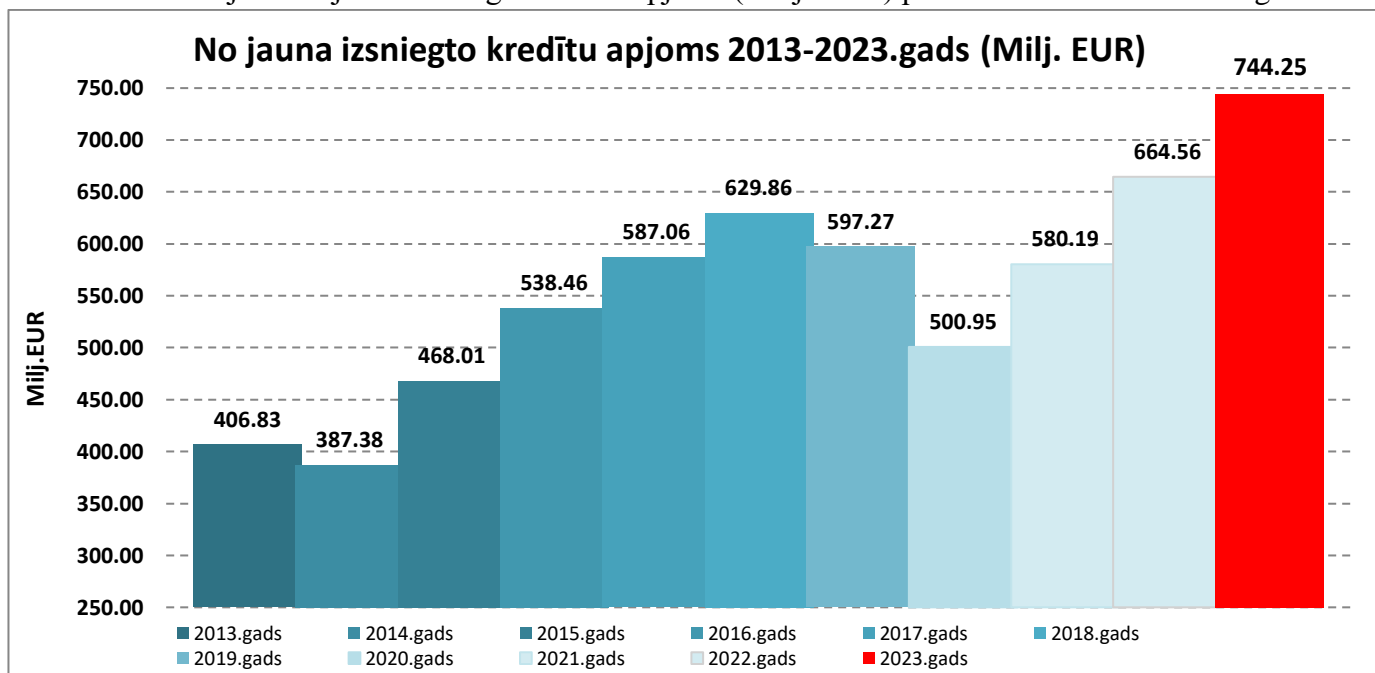
Apzīmējumi	LM	Kredīti pret kustamas lietas ķīlu								
	LZ	Līzings u.c. ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredīti								
	HK	Hipotekārie kredīti								
	DK	Distances kredīti								
	PK	Patēriņa kredīti								
	BK	Biznesa kredīti privātpersonām un/vai juridiskajām personām								
	X	izsniegti jauni aizdevumi konkrētā kredīta veidā								
	A	tikai administrēti aizdevumi konkrētā kredīta veidā								
	PD	pieteikta darbība konkrētā kredīta veidā								
	JPI (LEI)	Juridiskās personas identifikators								
Specializācija kreditēšanas veidos										
Nr.	Sabiedrības nosaukums (iepriekšējais nosaukums)	Reģ.Nr.UR	JPI (LEI)	LM	LZ	HK	DK	PK	BK	
1	4finance AS	40003991692	213800YCHHN4TW6P4B93				X	X		
2	Aizdevums.lv SIA	40003468776	5493000IUTDT1Q98JU77					X	X	
3	Avafin Latvia SIA (Creamfinance SIA (MD Investīcijas SIA))	40103283854	259400CD5US033NJXF47				X			
4	Citadele Leasing SIA (UniCredit Leasing SIA)	40003423085			X	A		A	X	
5	DelfinGroup AS (DelfinGroup SIA, ExpressCredit SIA)	40103252854	2138002PKHUJIMVMYB13	X	A	A	X	X		
6	E Lats SIA	40003482835	9845006D89060B3L1198	X	X		X	X		
7	Extra Credit SIA	40103548796					X		X	
8	ESTO LV AS (Margerds AS)	40103050993					X			
9	Finance 360 SIA (Finansu Grupa Latvijas Lombardi SIA)	40103444030		X		X				X
10	Finto Capital SIA	40203030616			X					
11	Fresh Finance AS (Motoro Līzings AS)	40103912862			A		A	X	A	
12	FZ Capital SIA	40003726262				X				X
13	Finanza SIA	40103413280					X			X
14	GRAND CREDIT SIA	50003952521	254900G15YF9QDBVVO59			X				X
15	Hedge Capital Company SIA	40103968692	254900PW4SLEE3575060				X			
16	Hipocredit AS (Mintos AS)	40103793931				X				X
17	Holm Bank Latvia SIA (BEST LĪZINGS SIA)	54103053771					X	X	X	
18	Inbank Latvia SIA (Inbank Līzings SIA, Cofi līzings SIA)	40103821436			X			X		
19	InCREDIT GROUP SIA	40103307404			X		X	X	X	

20	IPF Digital Latvia SIA (MCB Finance Latvia SIA)	50003913651					X		
21	Lateko Līzings SIA	40003366651				X	X	X	X
22	Digital Investment MGMT SIA (LATVIJAS HIPOTĒKA SIA)	40103162565				X			X
23	Luminor Līzings SIA (Nordea Finance Latvia SIA)	40003348054			X				X
24	MC Finance AS (Money Express Credit AS, Money Express Credit SIA)	40103326532			X	X			X
25	MiniCredit AS (MiniCredit SIA)	40103260762					X		
26	Mogo AS	50103541751	254900G15YF9QDBVVO59		X		X		
27	Nordic Finance SIA	40003773271					A	X	
28	Nord Līzings AS (NORD Līzings SIA)	40103472462			X				X
29	Primerio Finance AS (Loango AS)	40203148375			X		X	X	X
30	SEB Līzings SIA	50003334041			X				X
31	Swedbank Līzings SIA	40003240524			X				X
32	VIA SMS SIA	40103259867					X		
33	VITA CREDIT SIA	40103463544		X	A	A			X
34	ViziaFinance SIA (Money Metro SIA, Banknote SIA, Rīgas pilsētas lombards SIA)	40003040217	64886P9CJ25Z5JSB4950				X	A	
35	West Kredit AS	40003270389	894500XOOHVW10WBCJ85			X			X
Pārskata periodā tikai administrējuši patērētājiem izsniegtos aizdevumus									
36	Sotero LV SIA (4auto Latvia, SIA)	41503080070		Kapitālsabiedrība iesniegusi nulles atskaiti					
37	Bondora AS (Igaunija)	11483929		Kapitālsabiedrība iesniegusi nulles atskaiti					
Kopā dalījumā pa kredīta veidiem		X		4	12	8	17	11	20
		A		0	3	3	2	2	1
		PD		0	0	0	0	0	0
2024.gada 1.janvārī spēkā ir <u>37</u> speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, savukārt kreditēšanas pakalpojumus kaut vienā no kredīta veidiem patērētājiem 2023.gada 2.pusgadā snieguši <u>35</u> komersanti									

2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms

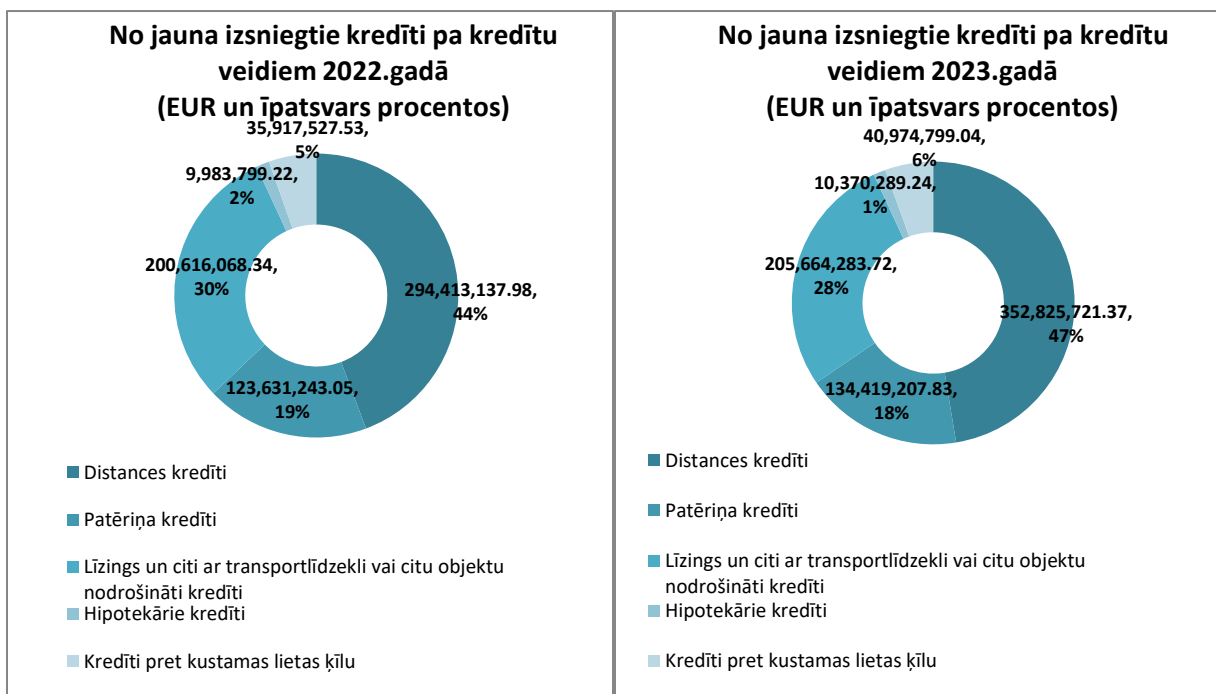

2.1.att. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) pa mēnešiem 2013. – 2023.gads

2.2.att. Patērētāju kreditēšanas nozarē patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms 2013. - 2023. gads (milj.EUR) .

Kopumā patērētāju (nebanku) sektora kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji 2023.gadā ar patērētājiem noslēdza 1 019 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 744,25 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 75,10 tūkst. darījumu jeb 7,96% un summā par 79,69 milj. EUR jeb 11,99% vairāk nekā 2022.gadā. No jauna izsniegto kredītu apjoms 2023.gadā ir vēsturiski lielākais kopš patērētāju (nebanku) kredīta devēju datu apkopošanas sākuma 2013.gadā.

2.3.att. No jauna izsniegto kredītu summas un procentuālais īpatsvars pa kredītu veidiem.

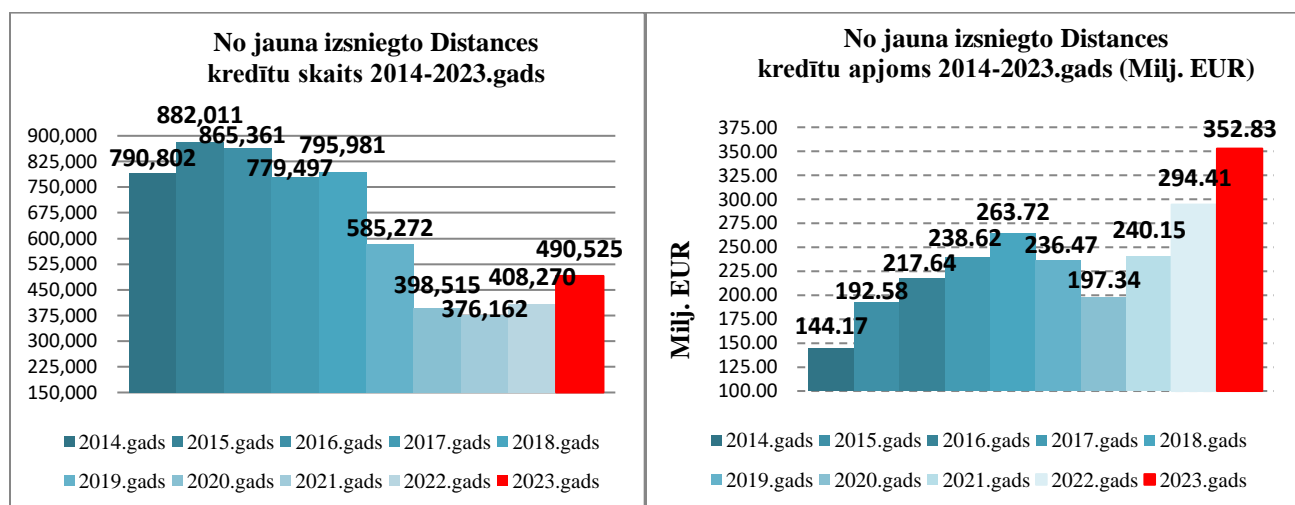
2.1. tabula

No jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma izmaiņas 2021-2023.gadā

Kredīta veids	2021.gads		2022.gadā		2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu		2023.gadā		2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %
Distances kredīti	240 145 571	376 162	294 413 138	408 270	22.60%	8.54%	352 825 721	490 525	19.84%	20.15%
Patēriņa kredīti	110 263 817	172 915	123 631 243	160 288	12.12%	-7.30%	134 419 208	140 916	8.73%	-12.09%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	191 403 647	12 773	200 616 068	11 628	4.81%	-8.96%	205 664 284	11 254	2.52%	-3.22%
Hipotekārie kredīti	8 461 282	574	9 983 799	586	17.99%	2.09%	10 370 289	552	3.87%	-5.80%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	29 913 036	358 729	35 917 528	362 918	20.07%	1.17%	40 974 799	375 518	14.08%	3.47%
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	580 187 354	921 153	664 561 776	943 690	14.54%	2.45%	744 254 301	1 018 765	11.99%	7.96%

Vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2021.-2023.gadā

Kredīta veids	2021.gads	2022.gads	2022.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu.	2023.gads	2023.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu	2023.gads salīdzinājumā ar 2022.gadu
	summa, EUR	summa, EUR	procentos	summa, EUR	procentos	procentos
Distances kredīti	638.41	721.12	12.96%	719.28	12.67%	-0.26%
Patēriņa kredīti	637.68	771.31	20.96%	953.90	49.59%	23.67%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	14 985.02	17 252.84	15.13%	18 274.77	21.95%	5.92%
Hipotekārie kredīti	14 740.91	17 037.20	15.58%	18 786.76	27.45%	10.27%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	83.39	98.97	18.69%	109.12	30.86%	10.25%

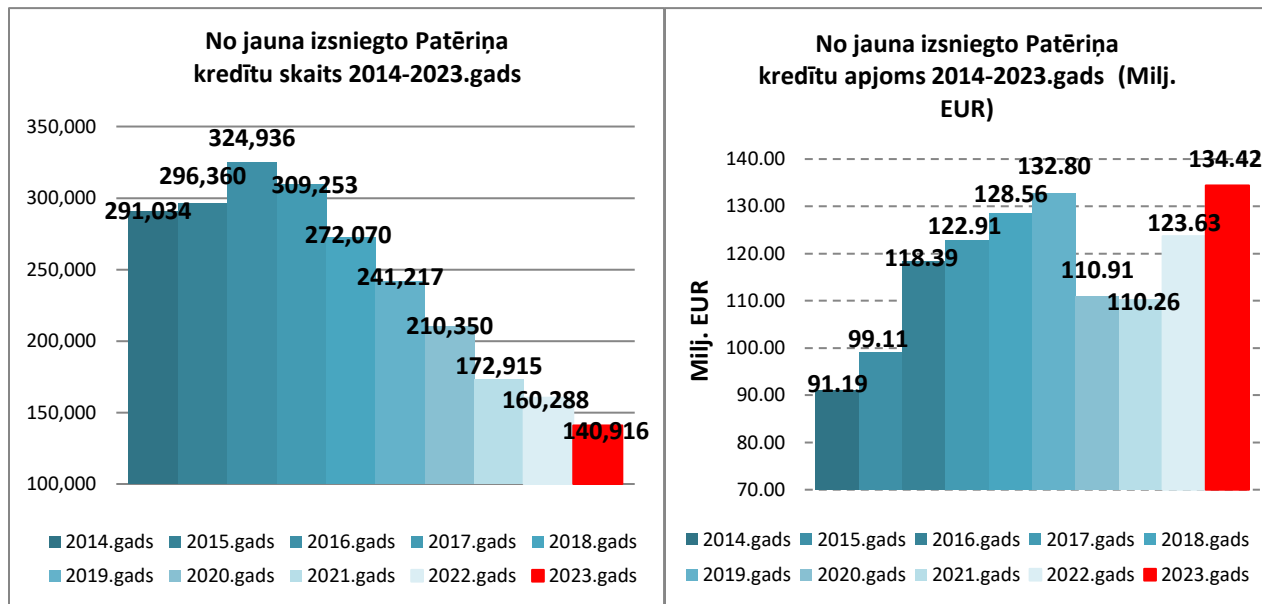

2.4. att. No jauna izsniegto Distances kredītu skaits un apjoms.

No jauna izsniegtie Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2021.-2023.gadā

Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2021.gads		2022.gads		2022.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu		2023.gads		2023.gads salīdzinājumā ar 2022.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie distances kredīti	8 480 837	19 863	2 805 005	5 941	-66.93%	-70.09%	16 667	74	-99.41%	-98.75%
Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	103 535	758	53 159	339	-48.66%	-55.28%	24 910	239	-53.14%	-29.50%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kredītlinijas)	231 561 199	355 541	291 554 974	401 990	25.91%	13.06%	352 784 144	490 212	21.00%	21.95%
Kopā	240 145 571	376 162	294 413 138	408 270	22.60%	8.54%	352 825 721	490 525	19.84%	20.15%

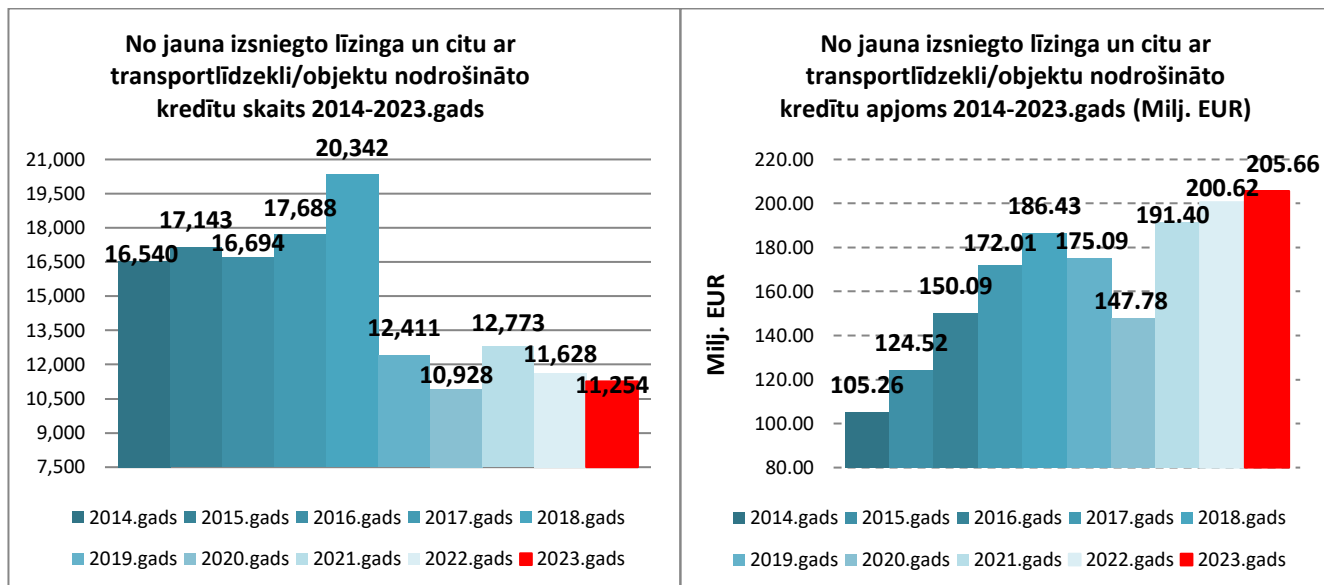

2.5. att. No jauna izsniegto Patēriņa kredītu skaits un apjoms.

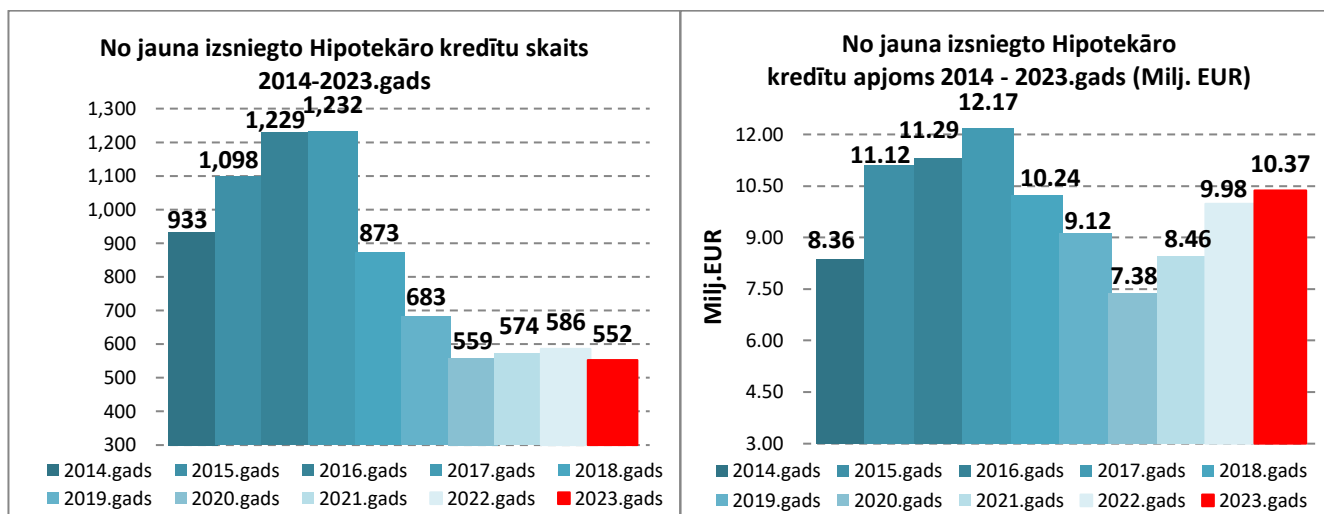
2.4. tabula

No jauna izsniegtie Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2021.-2023.gadā

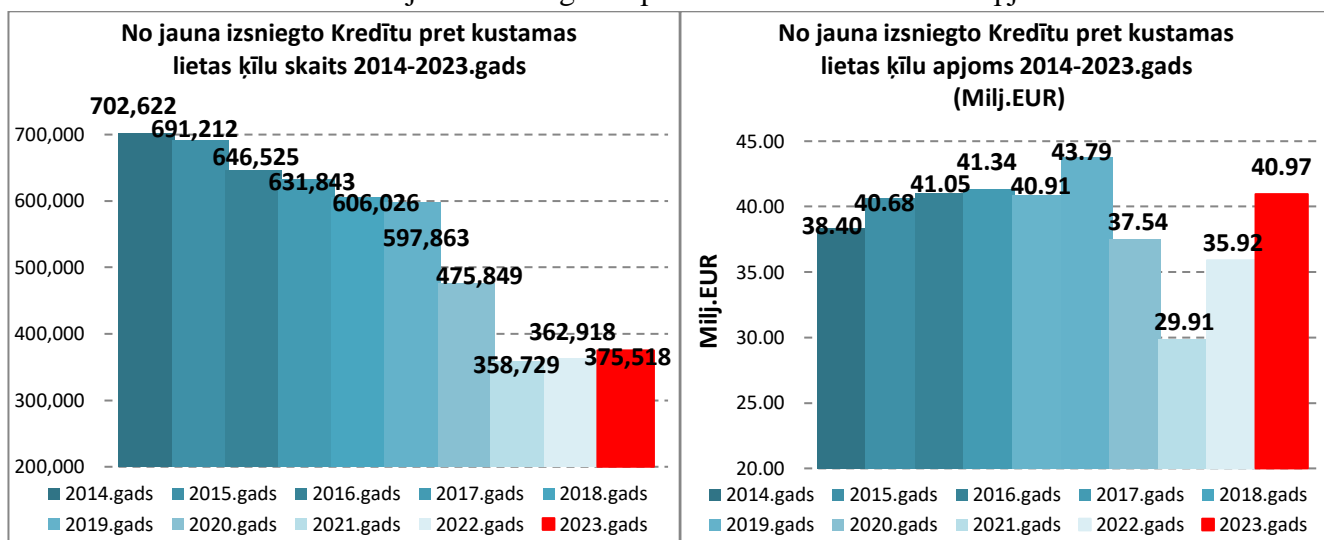
Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2021.gads		2022.gads		2022.gads salīdzinājumā ar 2021.gadu		2023.gads		2023.gads salīdzinājumā ar 2022.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie patēriņa kredīti	11 836 488	29 090	13 802 040	29 715	16.61%	2.15%	14 681 793	25 938	6.37%	-12.71%
Patēriņa kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	205 291	2 873	251 606	3 389	22.56%	17.96%	111 050	1 327	-55.86%	-60.84%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kredītlinijas)	98 222 038	140 952	109 577 597	127 184	11.56%	-9.77%	119 626 365	113 651	9.17%	-10.64%
Kopā	110 263 817	172 915	123 631 243	160 288	12.12%	-7.30%	134 419 208	140 916	8.73%	-12.09%

2.6. att. No jauna izsniegto lizinga un citu ar transportlīdzekli / objektu nodrošināto kredītu skaits un apjoms.

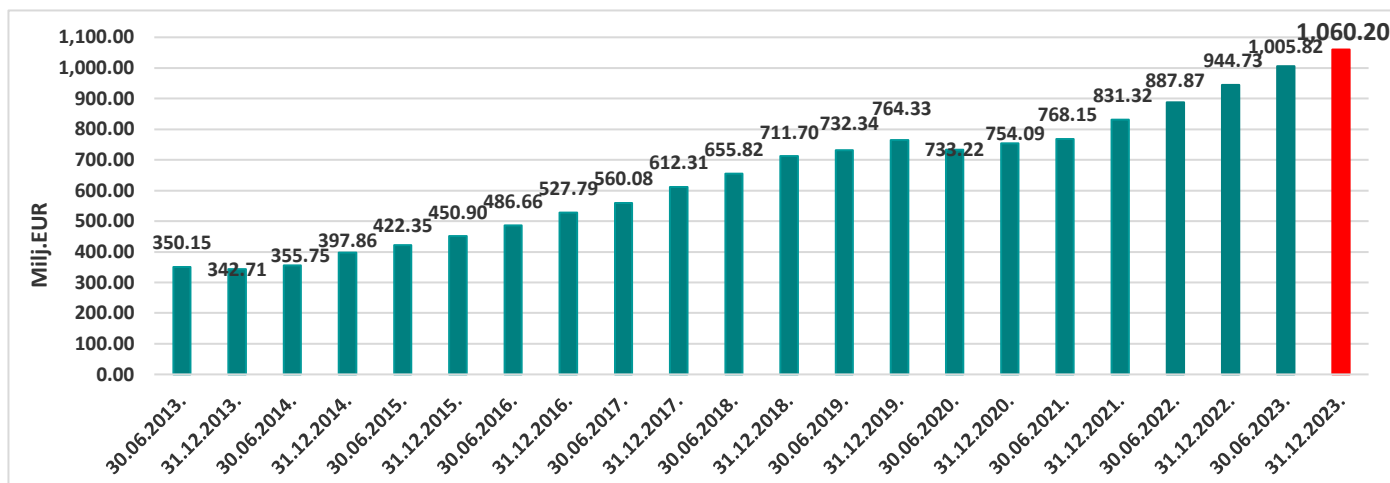

2.7.att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu skaits un apjoms.

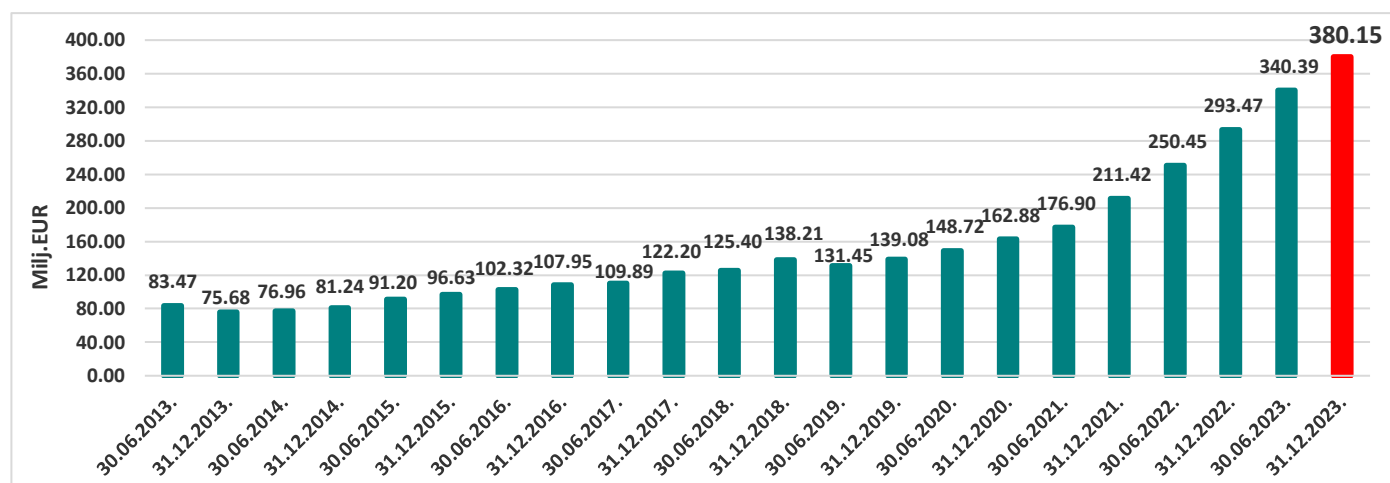

2.8.att. No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu skaits un apjoms

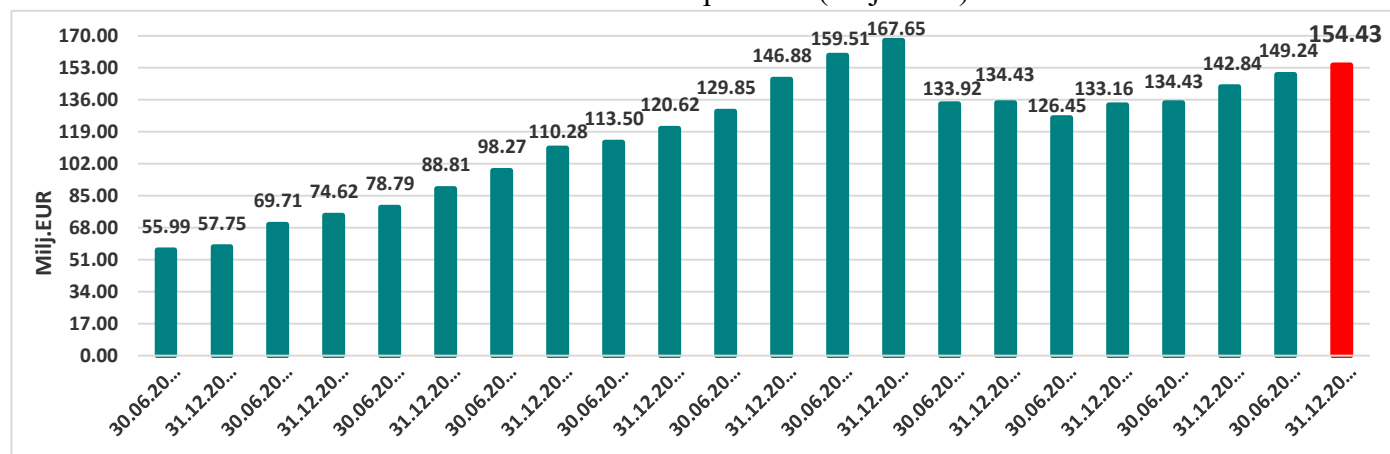
3. Kredītportfelis

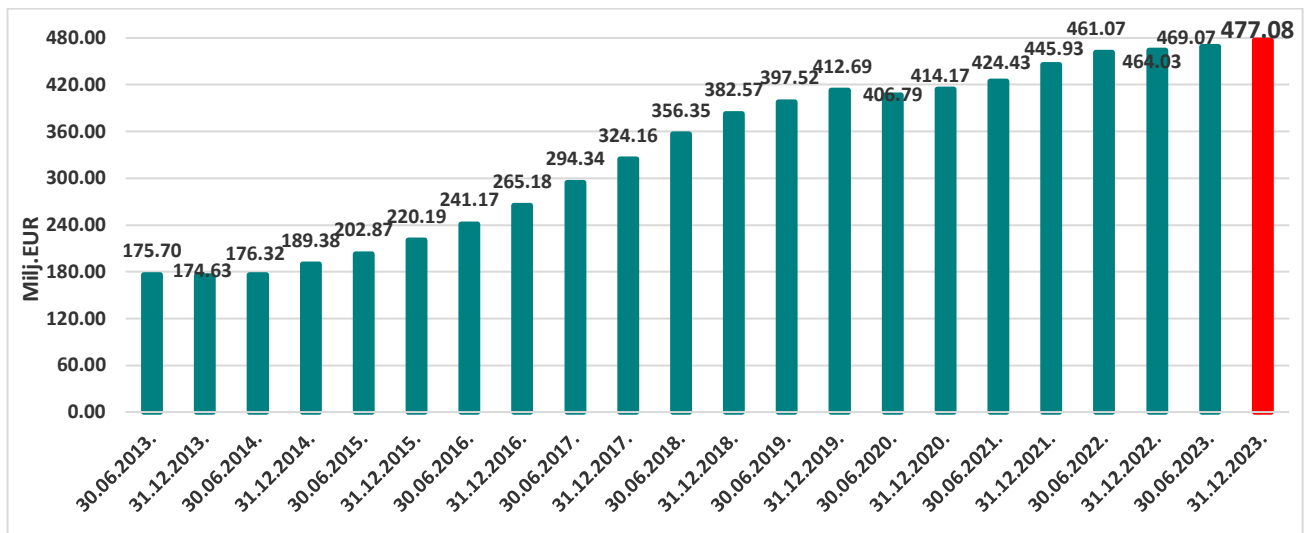
3.1.att. Patērētāju kredītu devēju kopējais kredītportfelis (milj. EUR)

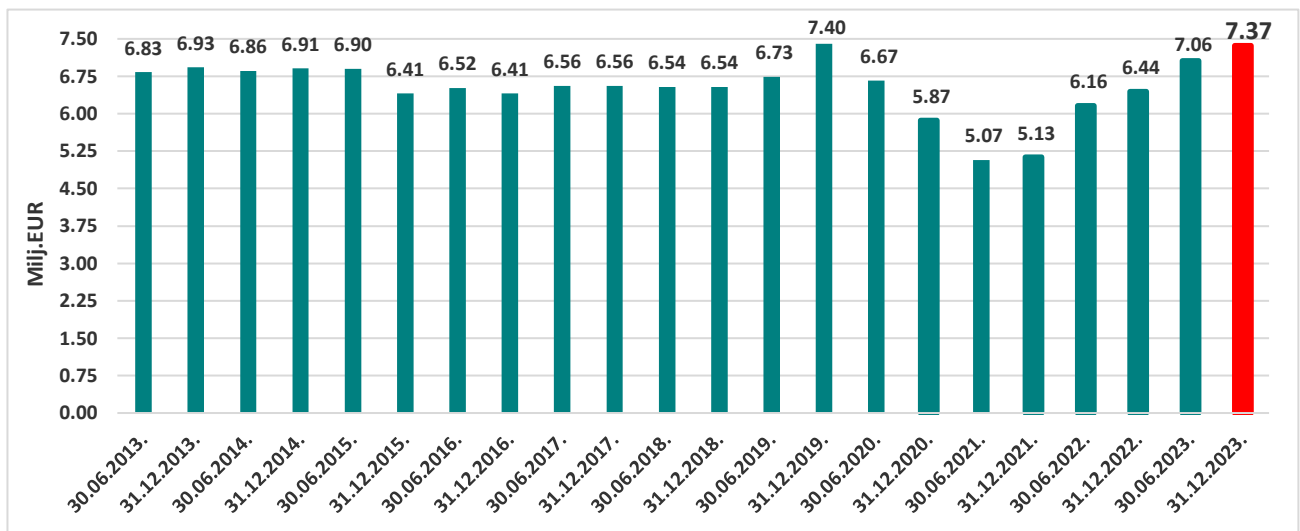
3.2.att. Distances kredītu portfelis (milj. EUR)

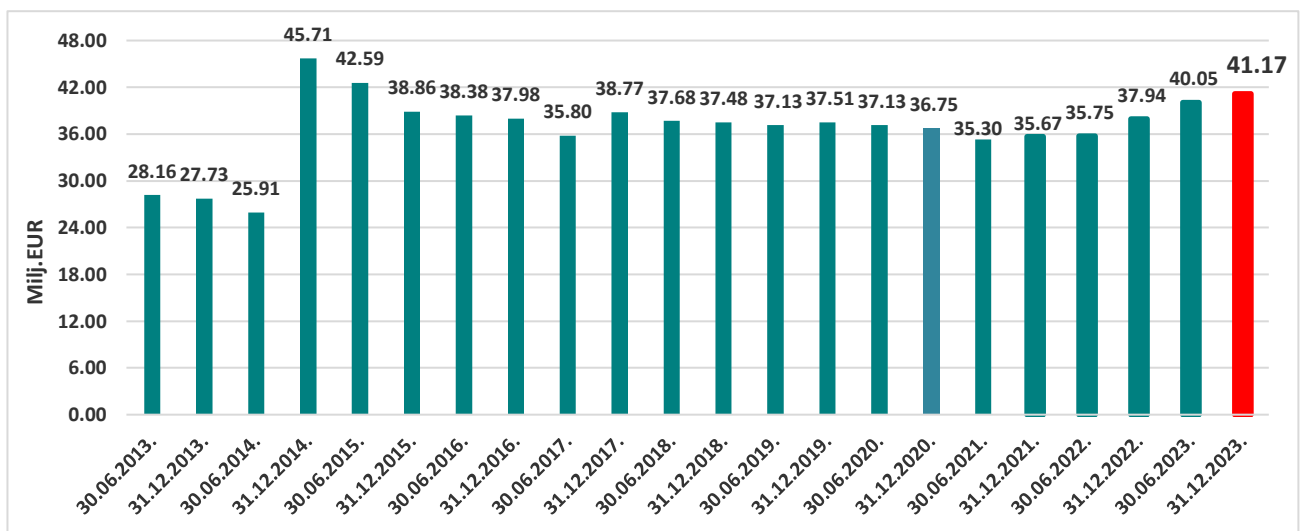
3.3.att. Patēriņa kredītu portfelis (milj. EUR)

3.4.att. Līzings portfelis (milj. EUR)

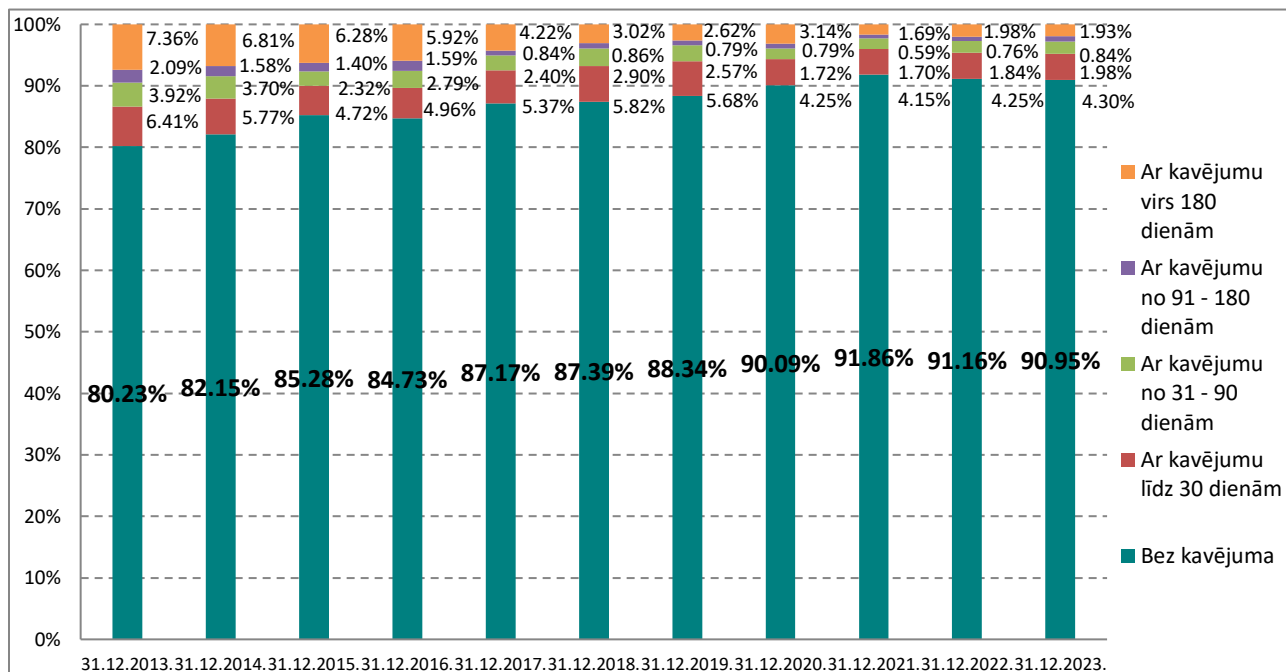

3.5.att. Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfelis (milj. EUR)

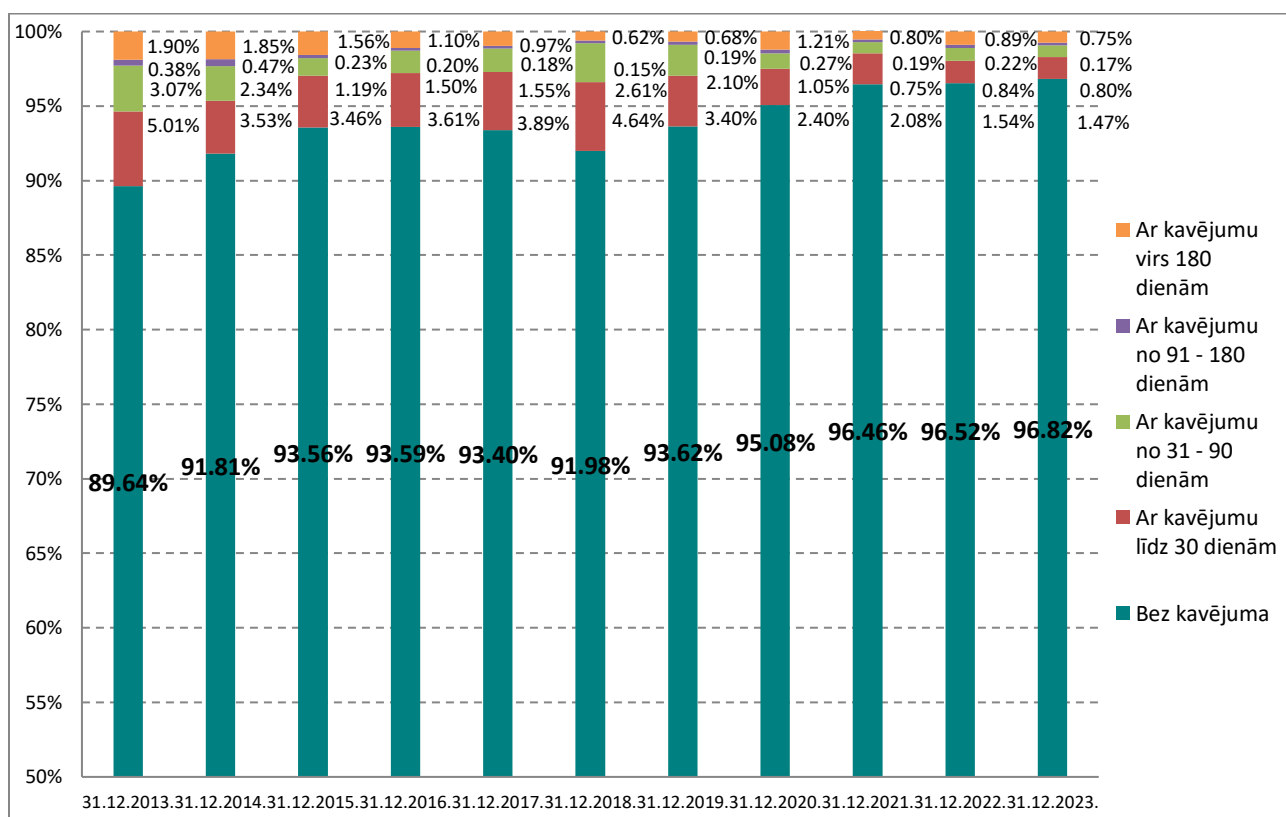

3.6.att. Hipotekāro kredītu portfelis (milj. EUR)

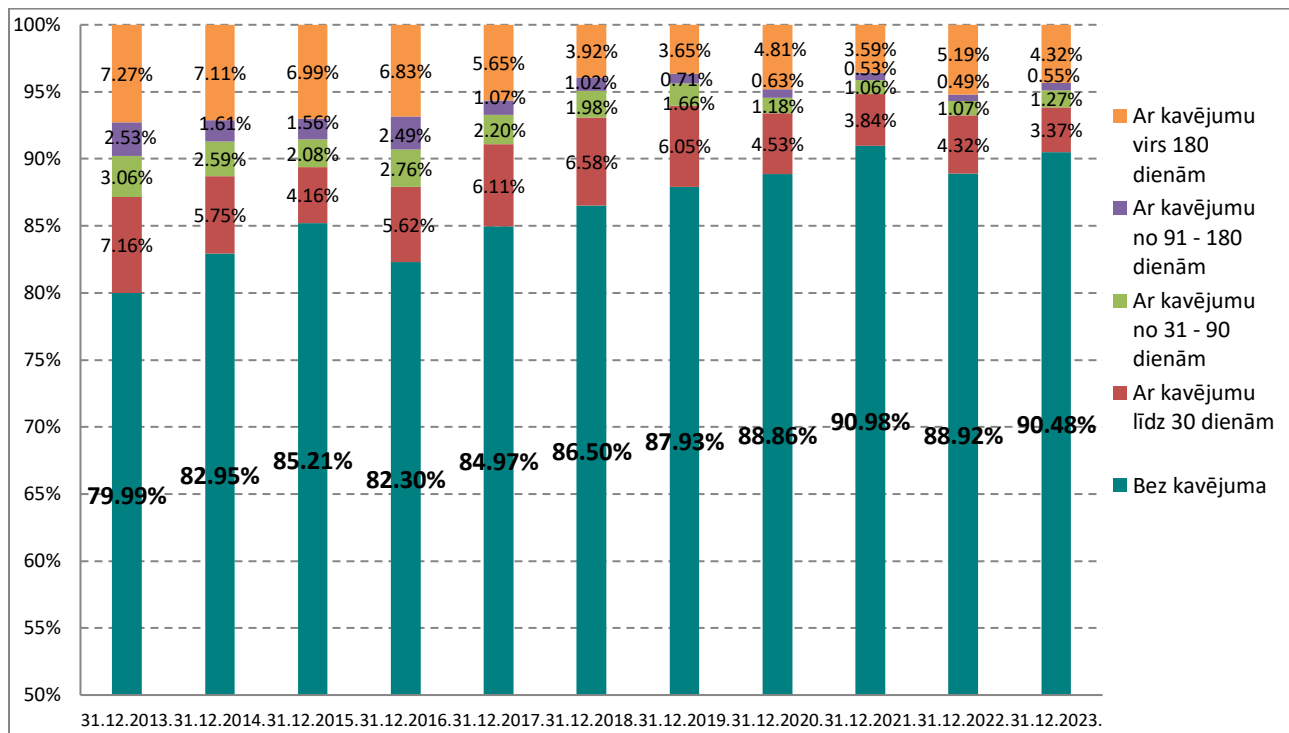
4. Kredītu kvalitāte

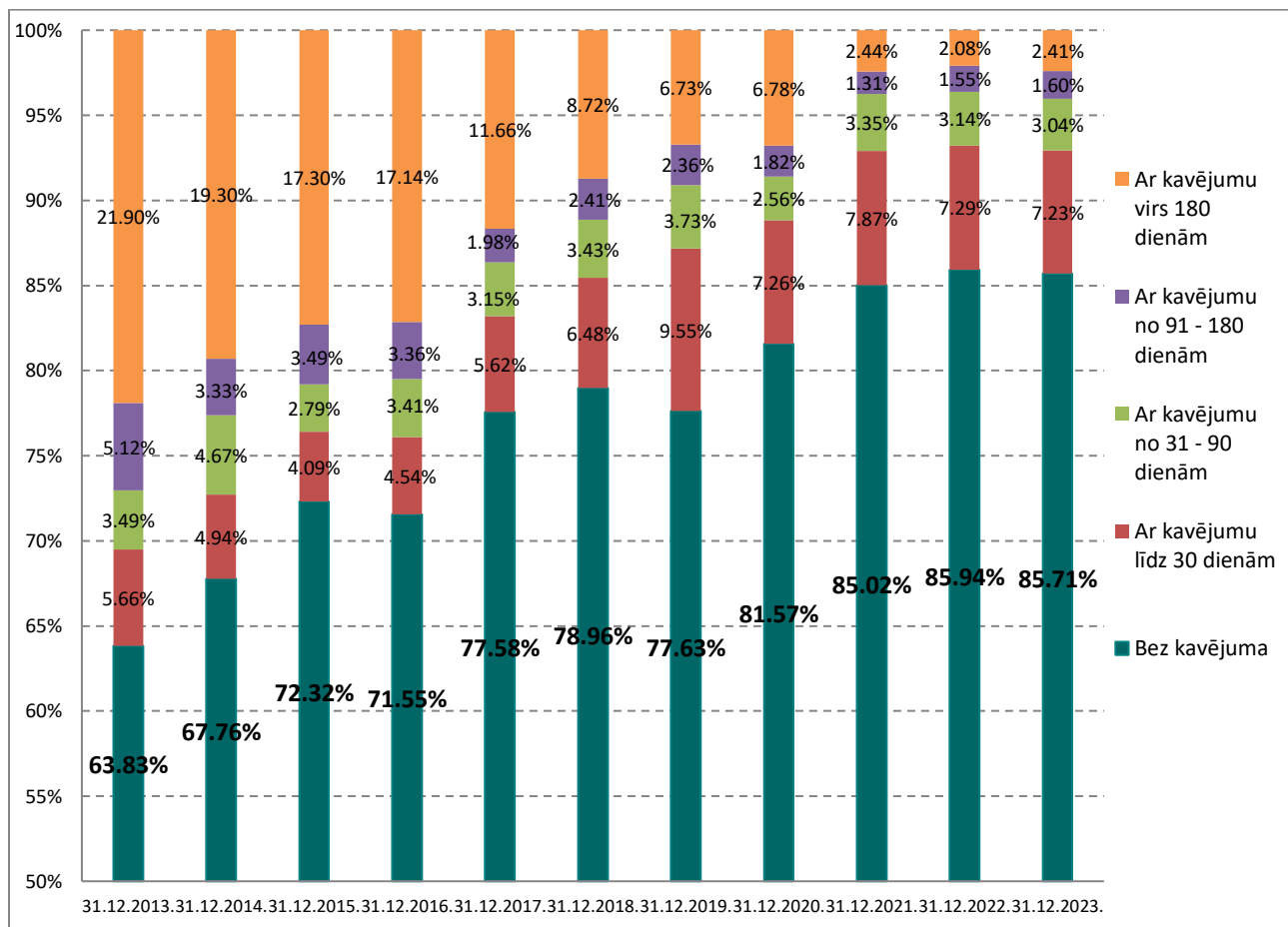
4.1. att. Nekavēto / kavēto kredītu (pēc apjoma) īpatsvars licencēto patērētāju kreditētāju sektorā.

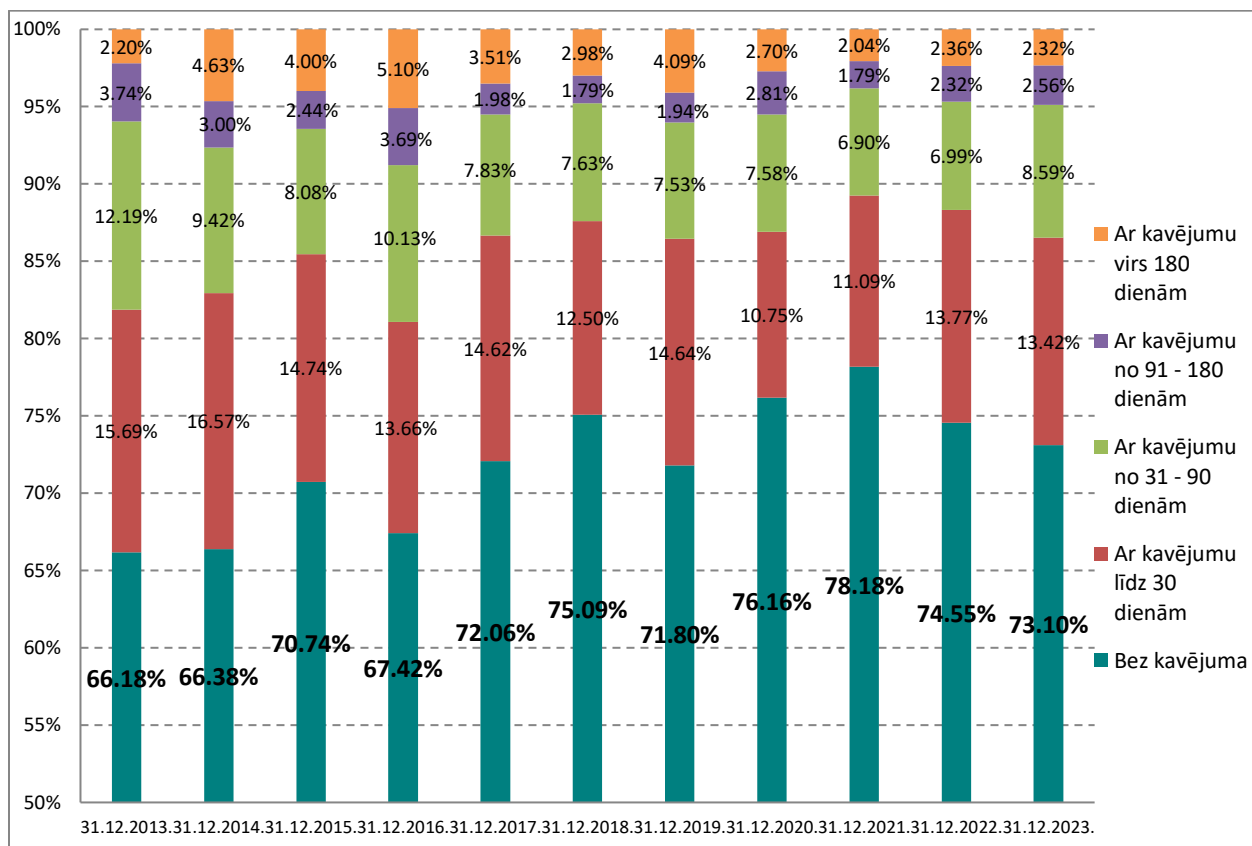
4.2. att. Līzīga un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu portfeļa kvalitāte

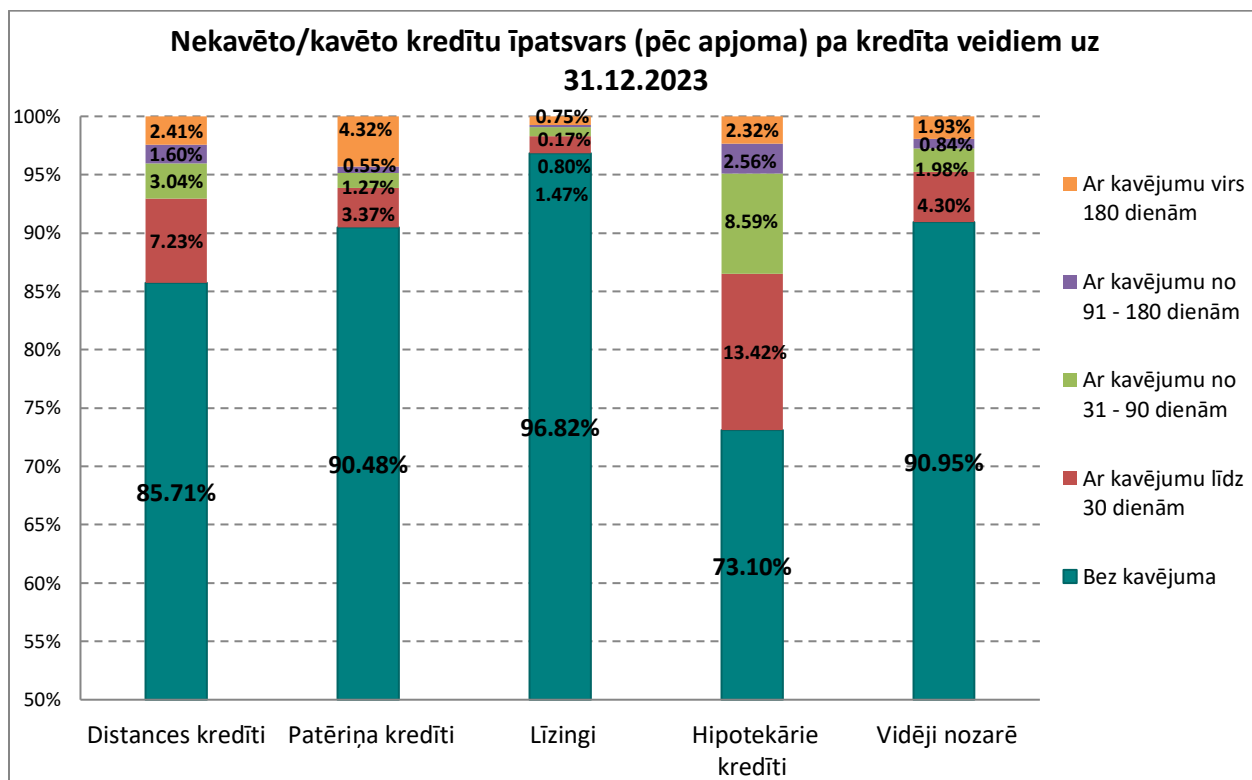
4.3. att. Patēriņa kredītu portfeļa kvalitāte

4.4. att. Distances kredītu portfeļa kvalitāte

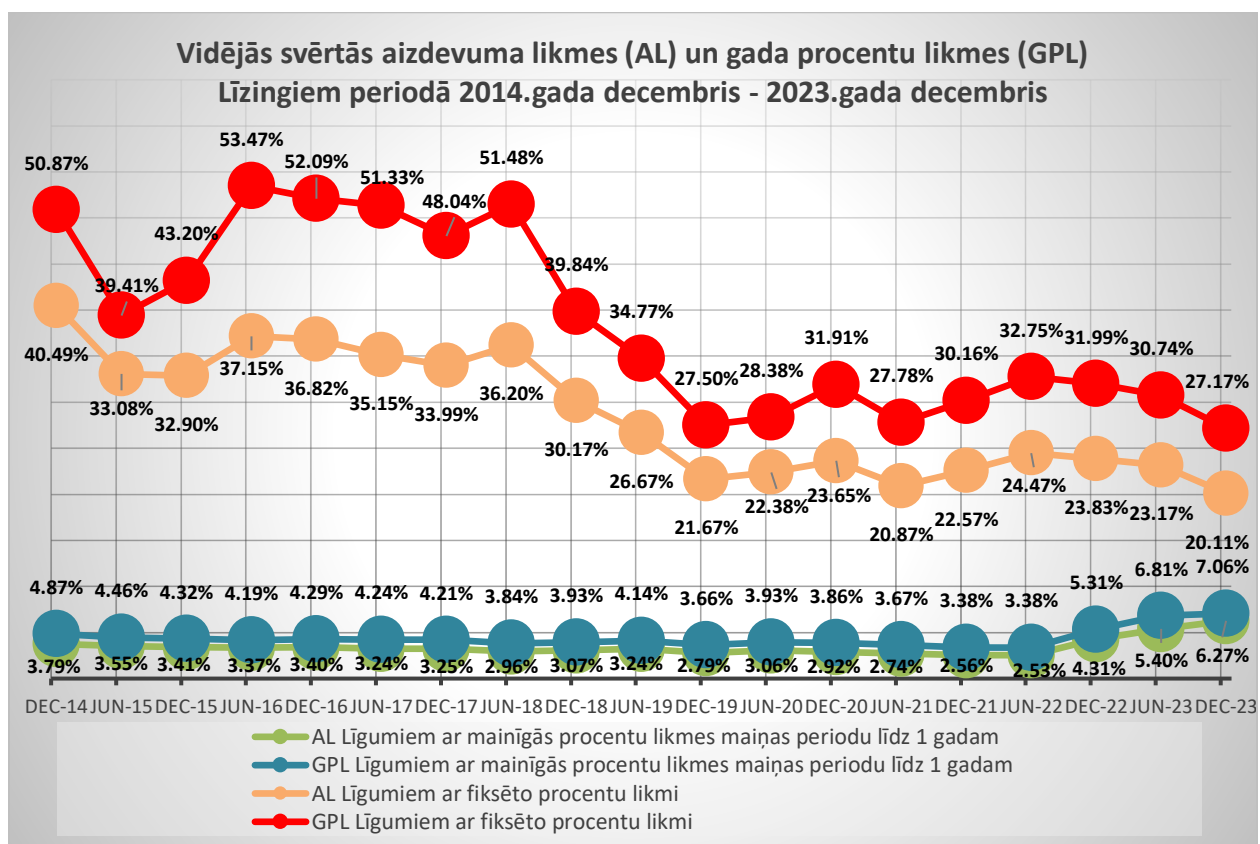

4.5.att. Hipotekāro kredītu portfeļa kvalitāte

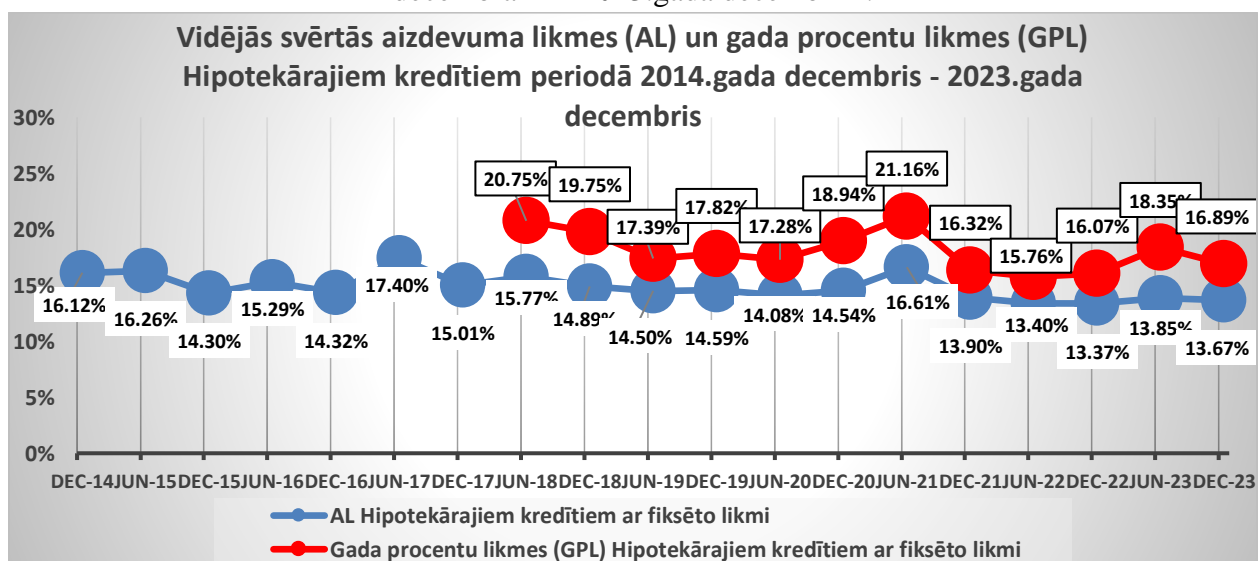

4.6.att. Kredīta portfeļa kvalitāte (pēc apjoma) pa kredīta veidiem uz 31.12.2023.

5. Procentu likmes

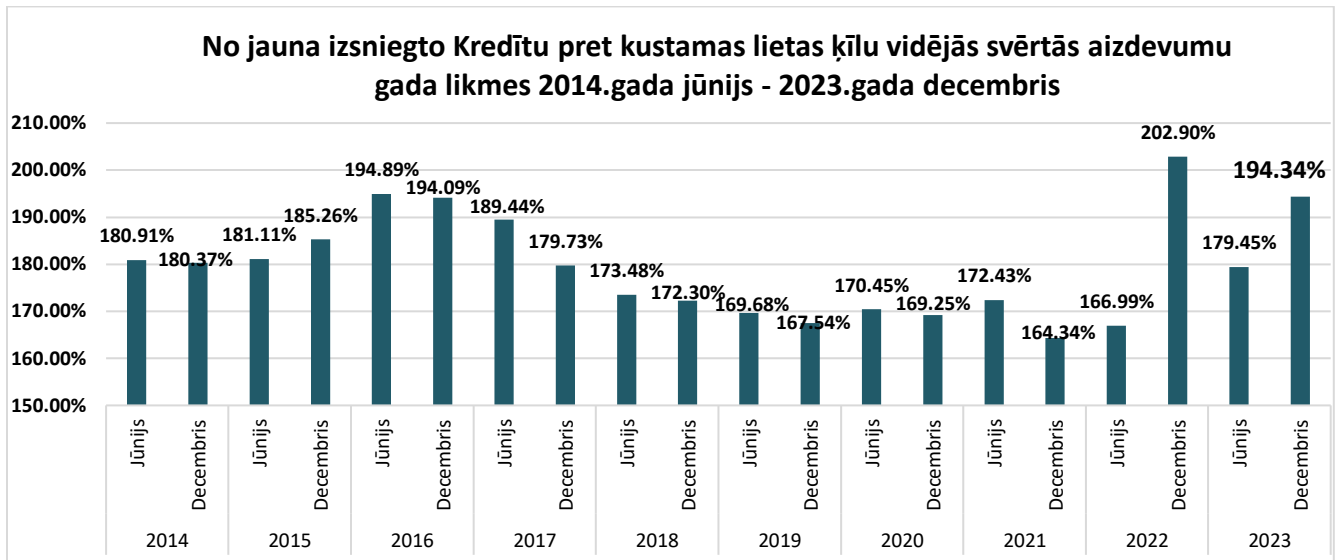

5.1. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes un GPL no jauna izsniegtajiem Līzīga un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem laika periodā no 2014.gada decembra līdz 2023.gada decembrim.

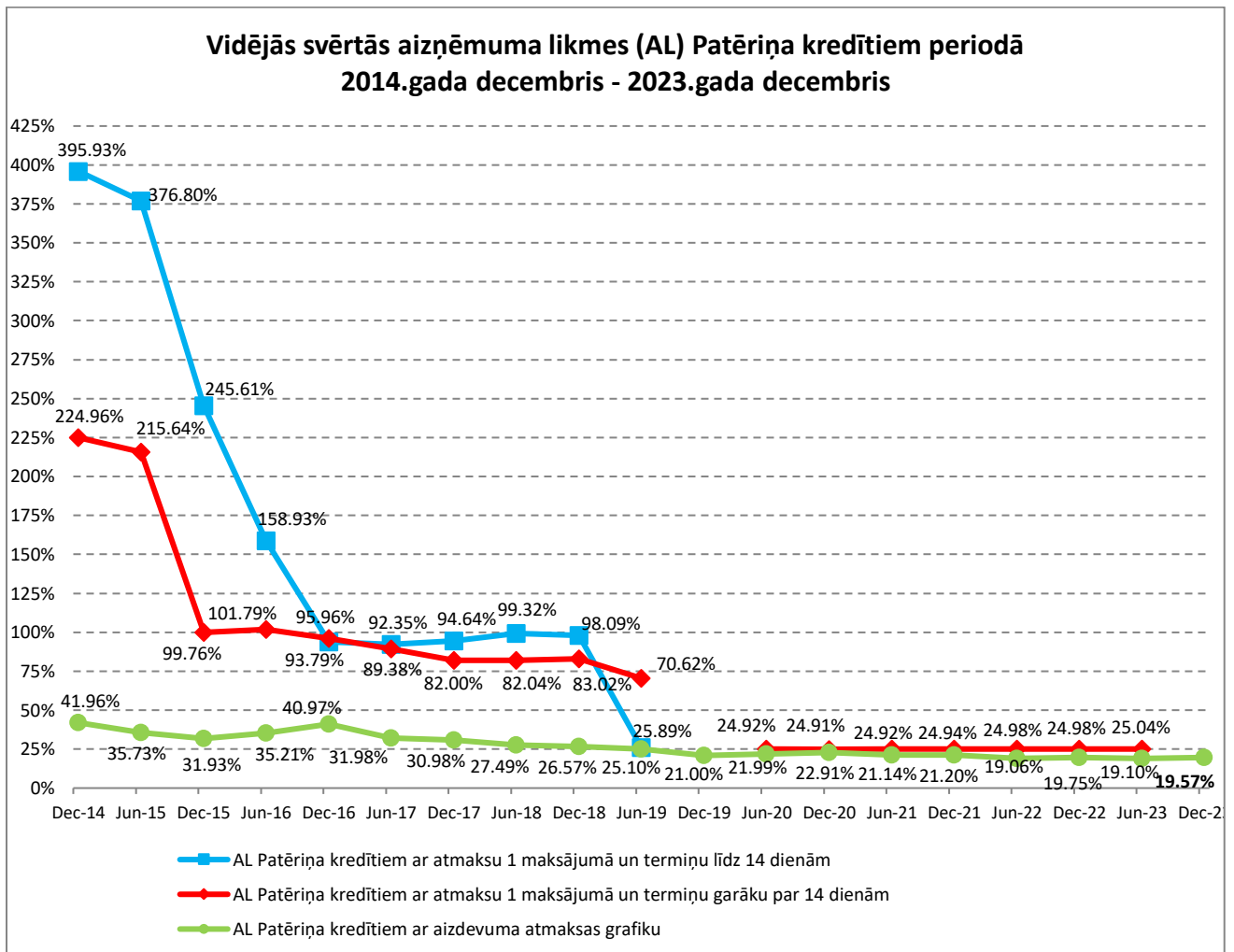

5.2. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Hipotekārajiem kredītiem ar fiksēto likmi laika periodā no 2014.gada decembra līdz 2023.gada decembrim.

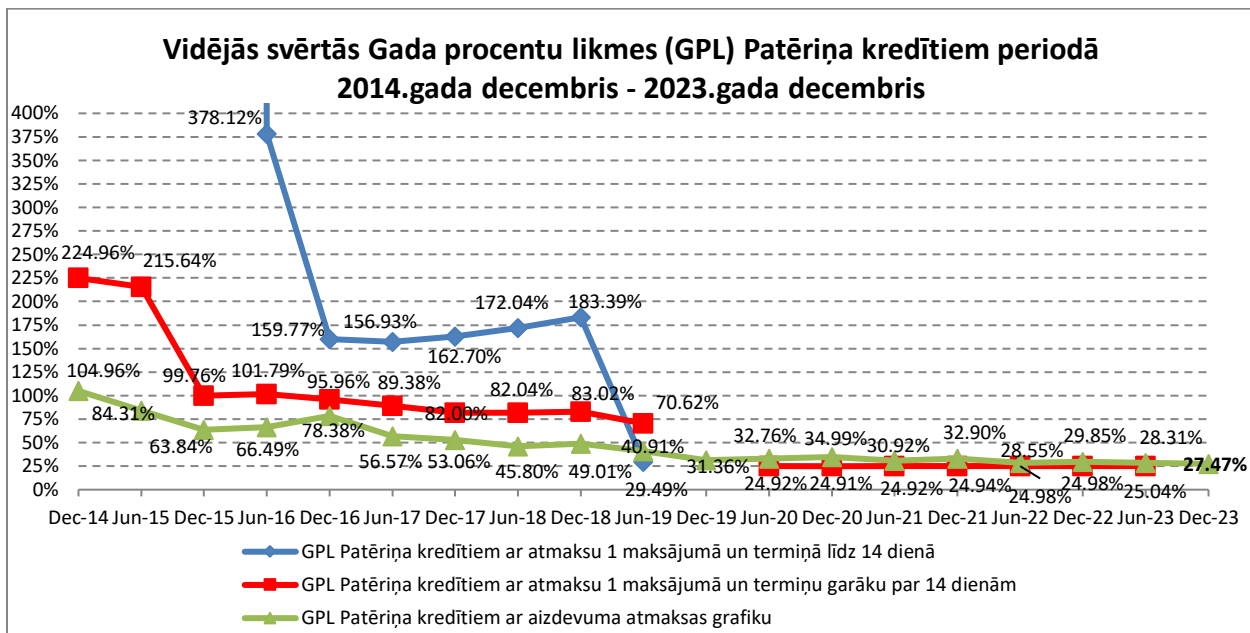

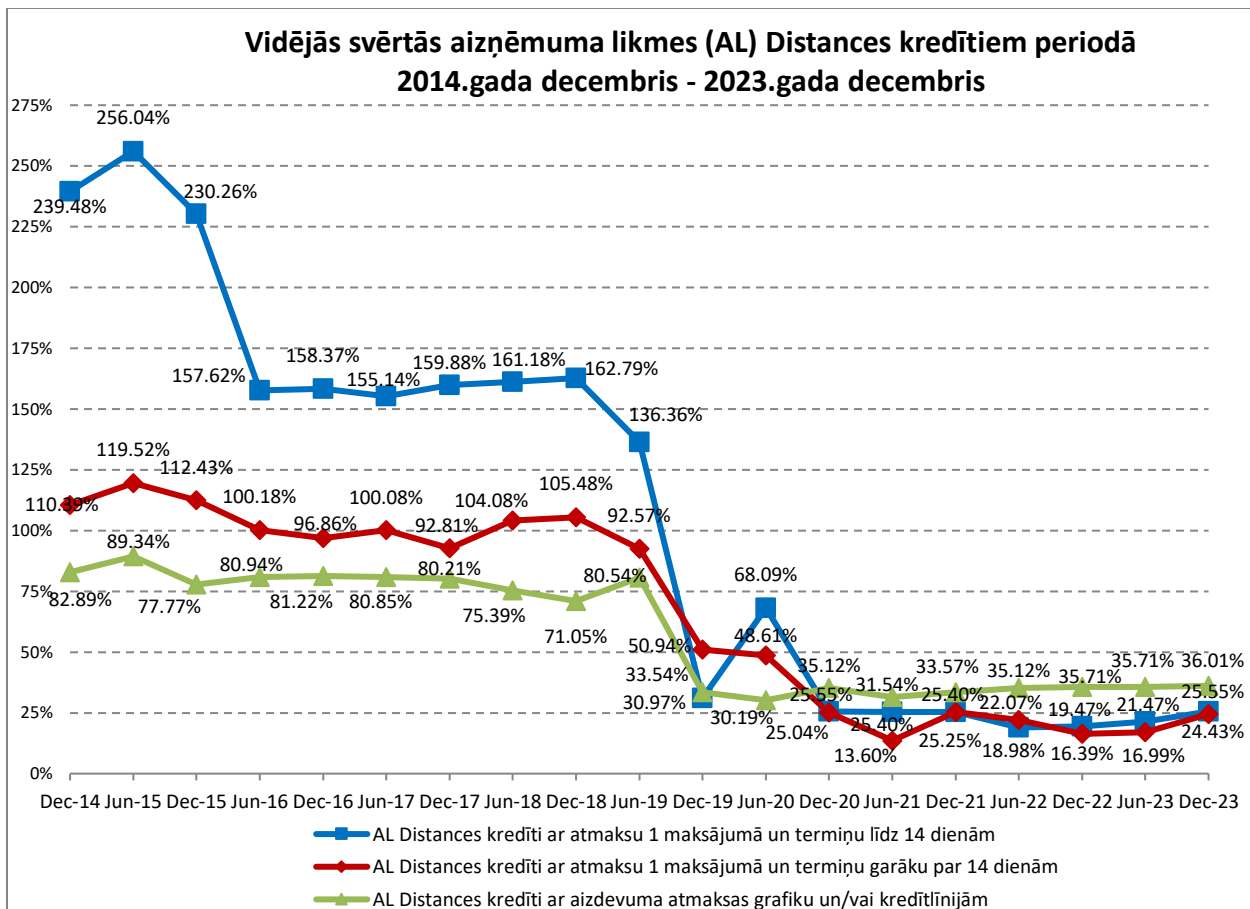
5.3 att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Kredītiem pret kustamas mantas ķīlu laika periodā no 2014.gada jūnija līdz 2023.gada decembrim.

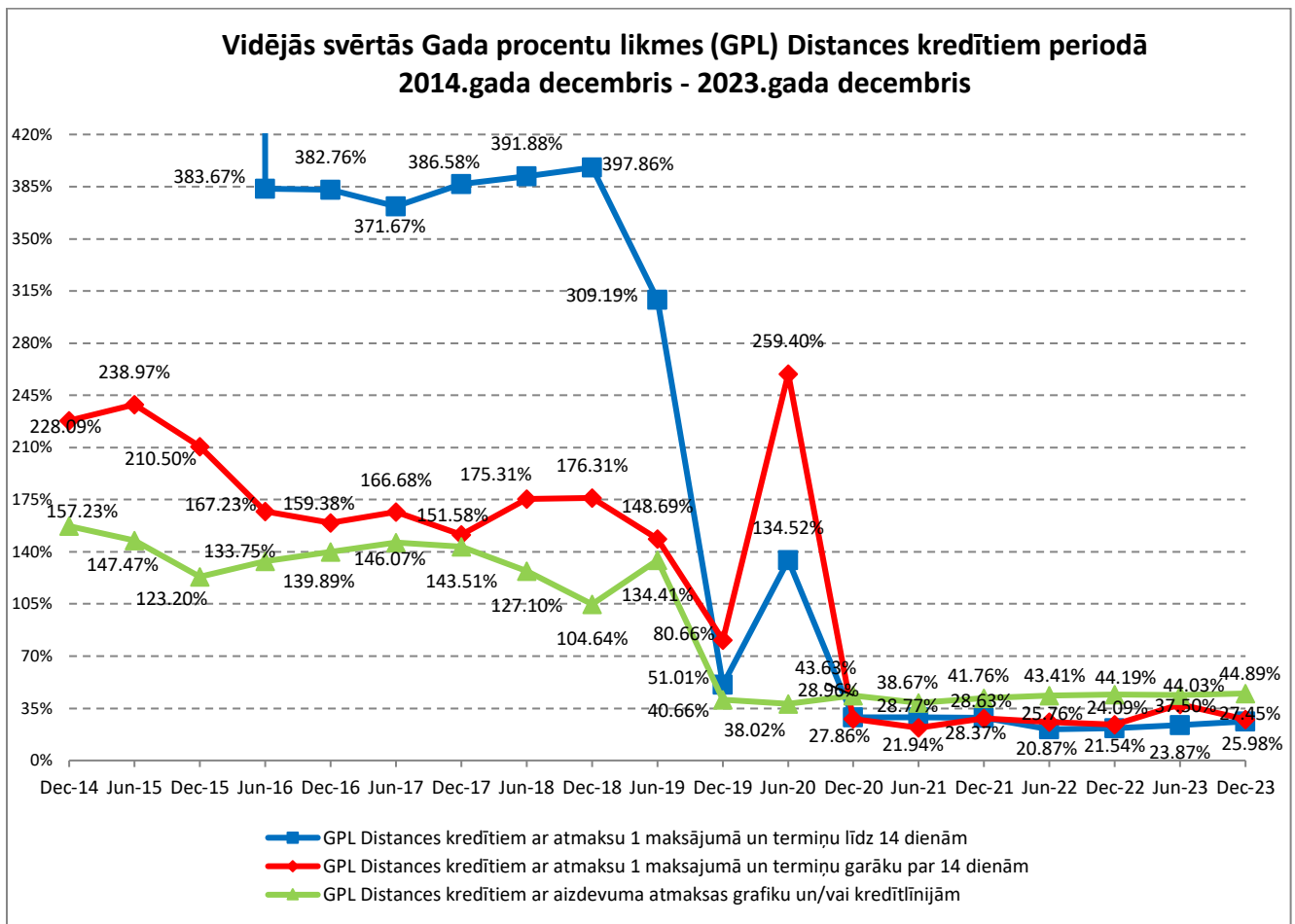
5.4.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem laika periodā no 2014.gada decembra līdz 2023.gada decembrim.

5.5. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem no 2014.gada decembra – 2023.gada decembrim.

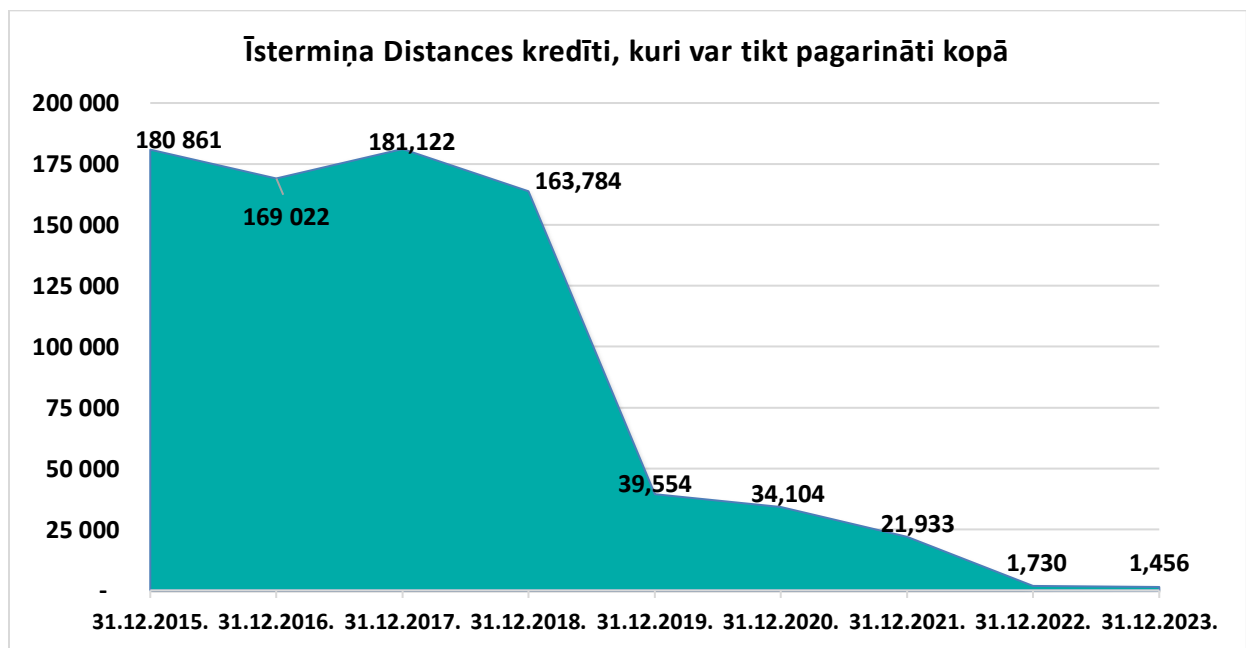

5.6.att. Vidēji svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2014.gada decembra – 2023.gada decembrim.

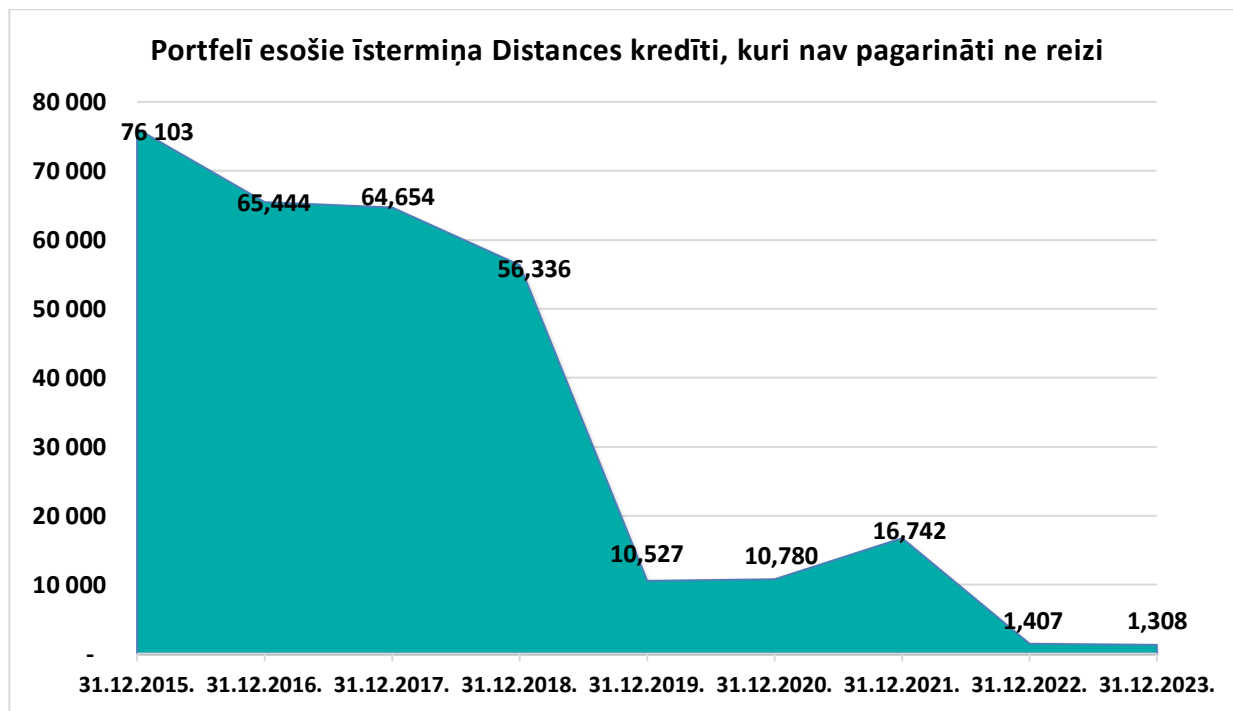

5.7.att. Vidējās svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2014.gada decembra līdz 2023.gada decembrim.

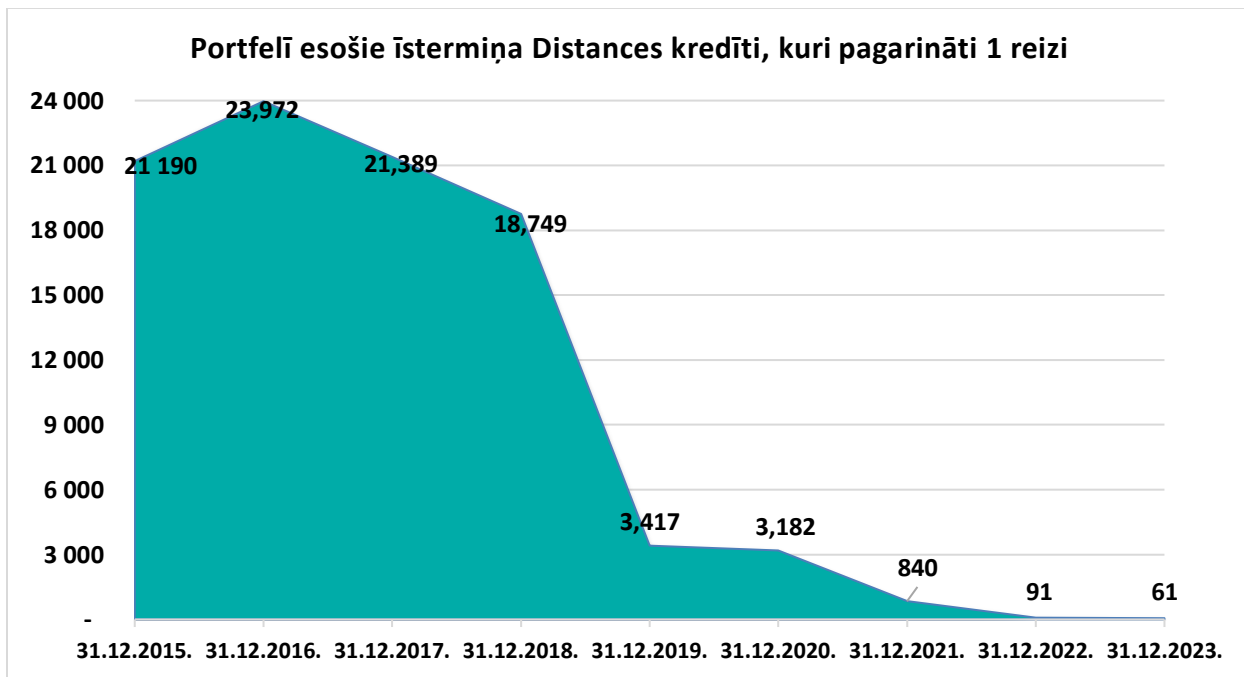
6. Distances kredītu pagarināšana

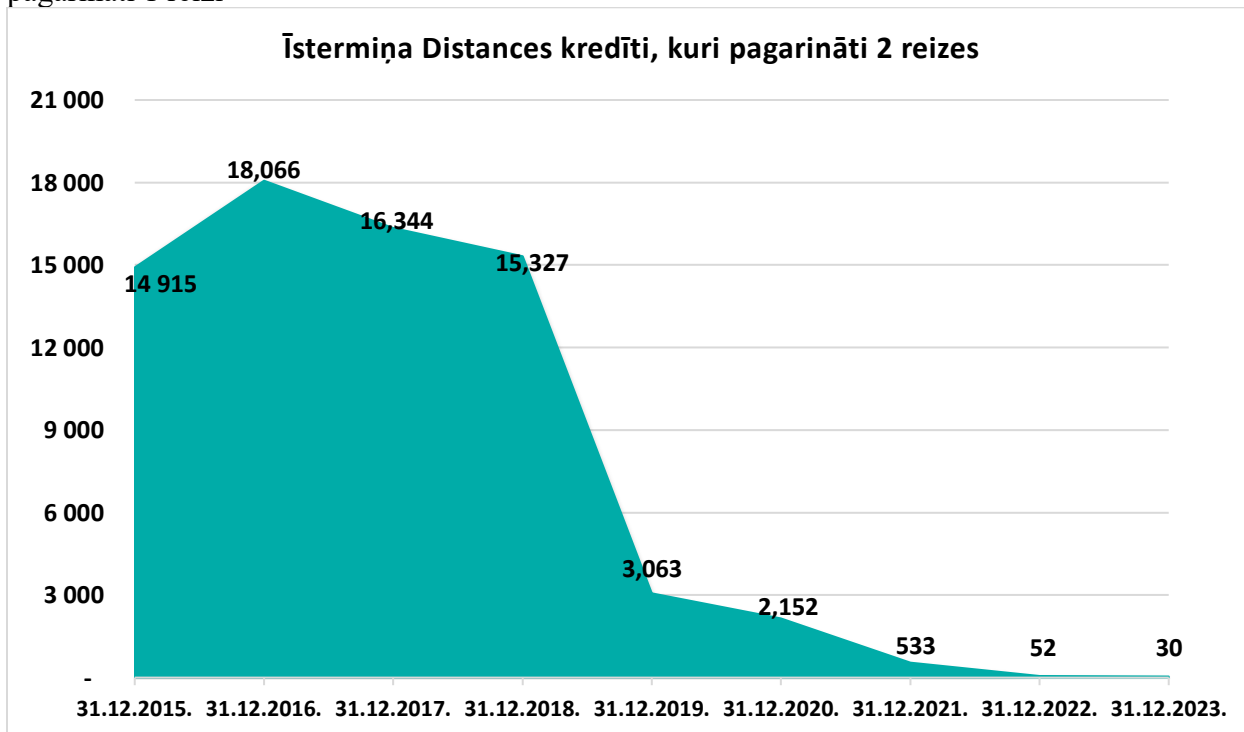
6.1. att. Visi patērētāju (nebanku) kredītu devēju portfelī esošie īstermiņa Distances kredīti, kuri var tikt pagarināti

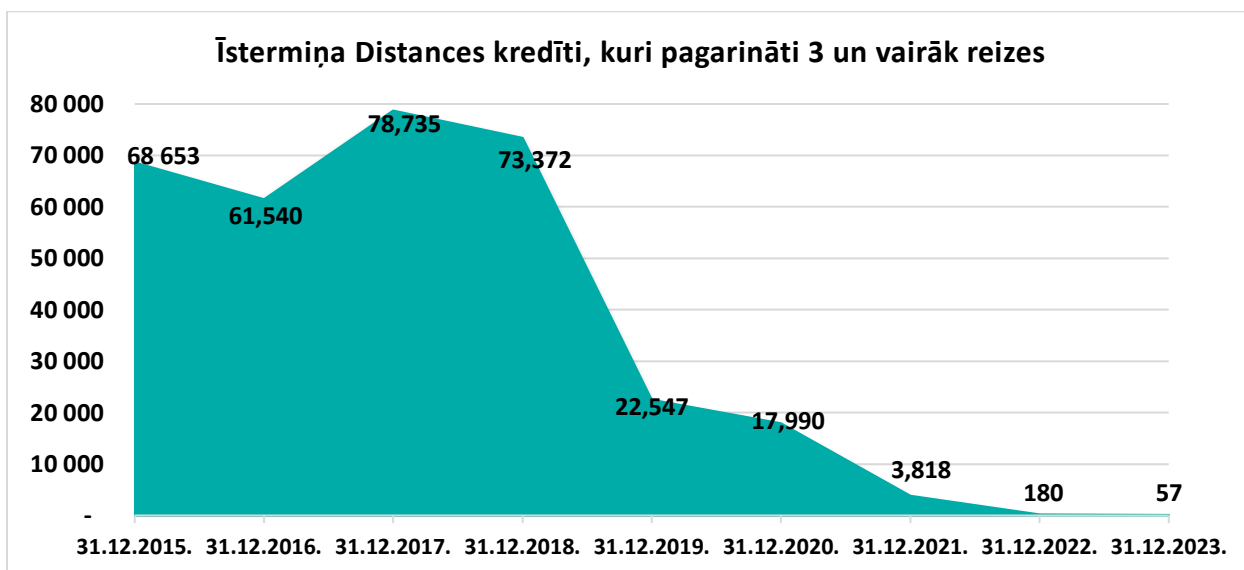
6.2.att. Patērētāju (nebanku) kredītu devēju portfelī esošie īstermiņa Distances kredīti, kuri nav pagarināti ne reizi

6.3.att. Patērētāju (nebanku) kredītu devēju portfelī esošie īstermiņa Distances kredīti, kuri pagarināti 1 reizi

6.4.att. Patērētāju (nebanku) kredītu devēju portfelī esošie īstermiņa Distances kredīti, kuri pagarināti 2 reizes

6.5.att. Patērētāju (nebanku) kredītu devēju portfeli esošie īstermiņa Distances kredīti, kuri pagarināti 3 un vairāk reizes

7. Juridisko personu un privātpersonu uzņēmējdarbības vajadzībām kreditēšana

7.1.Tabula

Juridiskajām personām un privātpersonām uzņēmējdarbības vajadzībām no jauna izsniegtie kredīti 2023.gadā

Kredīta veids	2023.gads kopā	
	summa, EUR	kredītu skaits
Kredīti pret nodrošinājumu (hipotēka, komercķīla)	37 774 966	723
Līzings un citi ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināti kredīti	610 435 551	13 737
Faktorings	176 050 482	3 854
Vekselis	0.00	0
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	0.00	0
Kredīti bez nodrošinājuma	10 657 439	285
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	834 918 438	18 599

7.2.Tabula

Juridiskajām personām un privātpersonām uzņēmējdarbības vajadzībām izsniegto kredītu portfelis pēc apjoma (EUR) 2023.gada 31.decembrī

	Kredīti pret nodrošinājumu (hipotēka, komercķīla)	Līzings un citi ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināti kredīti	Faktorings	Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	Kredīti bez nodrošinājuma	Kopā uz 31.12.2023
Kreditportfeļa atlikumi	77 920 011	1 157 803 399	143 138 189	0.00	12 002 550	1 390 864 149

8. Nozares attīstības galvenās tendences 2023.gadā

1. 2023.gads – pirmais kopš 2019.gada, kad apstājusies licencēto patērētāju (nebanku) kreditētāju skaita samazināšanās. 2024.gada 1.janvārī Latvijā spēkā bija 37 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai un tas ir tik pat, cik 2023.gada 1.janvārī. Pārskata periodā viena komercsabiedrība, kurai 2023.gada 1.janvārī speciālā atļauja (licence) bija apturēta uz laiku līdz 6 mēnešiem, tirgu pameta, tomēr 2023.gada augustā, pēc piecu gadu pārtraukuma, tika izsniegta viena jauna speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai. Tas nozīmē, ka pēc tam, kad 2021-2022.gadu laikā patērētāju (nebanku) kreditēšanas tirgu ļoti strauji pameta aptuveni trešā daļa no licencētajiem tirgus dalībniekiem, atlikušo tirgus dalībnieku skaits ir stabilizējies.

2. 2023.gadā jaunu aizdevumu izsniegšana ir pārspējusi visu iepriekšējo gadu rādītājus gan katra mēneša individuālajā griezumā, gan kopumā. Gadu iesākot (janvāris – februāris) ar 54.5 no jauna izsniegtajiem milj. EUR, kas jau par ~ 10% pārsniedza iepriekšējo labāko gadu rādītājus, turpmākajos gada mēnešos jaunu aizdevumu izsniegšana palielinājās līdz 60 – 67 milj. EUR, gada, kā arī visu pārskatu periodu maksimumu sasniedzot 2023.gada oktobrī, kad viena mēneša laikā izsniegti tika 67,55 milj. EUR (2.1.att.).

3. Kopumā licencētie patērētāju (nebanku) tirgus dalībnieki 2023.gadā ar patērētājiem noslēdza vairāk nekā miljons jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 744,25 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 75,08 tūkst. darījumu jeb 7,96% vairāk nekā 2022.gadā un summā par 79,69 milj. EUR jeb 11,99% vairāk nekā 2022.gadā (2.2.att., 2.1.tab.). 744,25 milj. EUR ir lielākais no jauna izsniegto kredītu apjoms viena gada laikā patērētāju (nebanku) kreditēšanas sektorā kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža 2013.gadā.

4. Izsniegto summu apjoma pieaugums 2023.gadā salīdzinājumā pret 2022.gadu vērojams visos kredīta veidos (2.1.tab), lai arī tas nav vienmērīgs, savukārt izsniegto darījumu skaits 2023.gadā palielinājās Distances kredītiem un Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu un samazinājās Patēriņa kredītiem, Līzingiem un Hipotekāriem kredītiem. No 2.1.tab. redzams, ka jauno darījumu skaits ar vislielāko samazinājumu 2023.gadā bija Patēriņa kredītiem (-) 12,09%, kam seko Hipotekārie kredīti ar (-) 5,80% un Līzingi ar (-) 3,22%. Tāpat jāatzīmē, ka Patēriņa kredītiem un Līzingiem darījumu skaita negatīvā tendence vērojama jau vairākus gadus pēc kārtas.

5. Vislielākās izmaiņas kredītu apjoma pieaugumā 2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu (līdzīgi kā iepriekš) ir Distances kredītiem ((+) 19,84 % kredītu summā) un Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu ((+) 14,08% kredītu summā), apjoma pieaugumā atpaliekot Patēriņa kredītiem ((+) 8,73%, Hipotekāriem kredītiem ((+) 3,87% kredītu summā) un Līzingiem ((+) 2,52% (2.1.tab.). Distances kredītiem, Patēriņa kredītiem un Līzingiem 2023.gadā sasniegti jauno kredītu izsniegšanas apjomu rekordus gadā kopš pārskatu sagatavošanas uzsākšanas brīža: attiecīgi 352,83 milj. EUR (2.4.att.), 134,42 milj. EUR (2.5.att) un 205,62 milj. EUR (2.6.att.), kamēr Hipotekārajiem kredītiem un Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu izsniegšana vēl nav atgriezusies pirms Covid 19 krīzes līmenī. Vienlaikus jānorāda, ka Līzingiem 2023.gads bijis darījumu skaita un apjomu pieaugumu bremzējošs, pirmšķietami aizņēmuma (procentu) likmju pieauguma rezultātā.

6. 2023.gadā, pieaugot jaunu aizdevumu izsniegšanas apjomam, turpināja palielināties patērētāju (nebanku) kredītdevēju kopējais administrējamais kredītportfelis (3.1.att.). Kopējais kredītportfeļa

apjoms uz 2023.gada 31.decembri bija 1 miljards 60,2 milj. EUR, kas ir par 54,38 milj. EUR jeb 5,41% vairāk nekā uz 2023.gada 30.jūniju, par 115,47 milj. EUR jeb 12,22% vairāk nekā uz pirms gada un tradicionāli ir jauns visu laiku labākais rādītājs.

7. Portfeļa atlikuma pieaugumu nodrošina pilnīgi visu kreditēšanas veidu portfeļu pozitīvā dinamika (3.2.att. līdz 3.6.att.), lai arī tā nav vienmērīga, bet jo īpaši ir jāizdala Distances kredīti, kuriem portfeļu apjoms pusgada laikā palielinājies par 39,76 milj. EUR jeb 11,68%, gada laikā par 86,68 milj. EUR jeb 29,54%, savukārt kopš 2019.gada 30.jūnija, kad fiksēta pēdējā reize Distances kredītu portfeļa samazinājumam, tas ir palielinājies no 131,45 milj. EUR līdz 380,15 milj. EUR jeb 189,08%. Jāatgādina, ka 2019.gada 1.jūlijā stājās spēkā grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 2³.daļā, saskaņā ar kuriem kredīta kopējās izmaksas tika ierobežotas līdz 0,07% dienā un patērētāju (nebanku) kredītu devēji sāka patērētājiem intensīvāk piedāvāt ilgtermiņa un/vai neierobežota termiņa kredītproduktus (aizdevumus ar aizdevuma atmaksas grafiku un kredītlinijas), atsakoties no līdz tam dominējošajiem īstermiņa (līdz 30 dienām) kredītiem.

8. Vienlaikus jānorāda uz pieaugošo "spiedienu" uz vienu patērētāja kreditēšanas līgumu Distances un Patēriņa kredītos. Ja uz 2019.gada 30.jūniju patērētāju (nebanku) sektorā viena aktīva kreditēšanas līguma vidējais atlikums bija Distances kredītiem 373,10 EUR un Patēriņa kredītiem 620,01 EUR, tad uz 2023.gada 31.decembri Distances kredītiem tas sasniedzis 1079,51 EUR un Patēriņa kredītiem 1286,22 EUR, proti Distances kredītiem gandrīz trīskāršojies, savukārt Patēriņa kredītiem - dubultojies.

9. Kopējā kredītportfeļa kvalitāte (pēc apjoma) turpina saglabāties stabila (4.1.att.), lai arī nedaudz pasliktinās. Uz pārskata perioda beigām - 2023.gada 31.decembri kredītu bez kavējuma īpatsvars kopējā portfelī bija 90,95%, kas tikai par 0,21 procentpunktu sliktāks rādītājs nekā uz 2022.gada 31.decembri un par 0,91 procentpunktu sliktāks rādītājs nekā uz 2021.gada 31.decembri. Portfeļu kvalitātes rādītāji uz 2023.gada 31.decembri salīdzinājumā ar 2022.gada 31.decembri ir uzlabojusies Līzingsiem ((+) 0,30 procentpunkti) un Patēriņa kredītiem ((+) 1,56 procentpunkti), savukārt pasliktinājusies Distances kredītiem ((-) 0,23% procentpunkti) un Hipotekārajiem kredītiem ((-) 1,43 procentpunkti).

Tāpat jānorāda, ka, piemēram, Distances kredītos un Patēriņa kredītos portfeļa kvalitātes rādītājus lielie kredītu devēji 2023.gadā turpināja nodrošināt, cedējot un/vai pārdodot kredītus, kā arī norakstot no bilances kā zaudētus kredītus. Līdz ar to – šajos divos kredīta veidos – Distances kredītos un Patēriņa kredītos nav pārliecības, ka portfeļa kvalitātes uzlabojumi saistīti ar kredīta devēju apzinīgumu maksāspējas izvērtēšanā un/vai to klientu apzinīgumu saistību izpildē, jo cedēto (pārdoto) un no bilances norakstīto kredītu apjoms redzams miljonos EUR. Skatot kredītportfeļa kvalitātes datus un salīdzinot ar kredītiestādēm, jāņem vērā, ka PTAC nozares monitoringa dēļ apkopo datus arī par īstermiņa kavējumiem (līdz 30 dienām), kas lielā daļā kredītiestāžu sniegtajās atskaitēs netiek norādīti.

10. Attiecībā uz aizņēmumu (procentu) likmju izmaiņām, jānorāda, ka tās 2023. gadā tās turpināja pieaugt Līzinga līgumiem ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz 1 gadam (5.1.att.) un Distances kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku (kredītlinijām) (5.6.att.). Līzinga darījumi ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz 1 gadam Euribor izmaiņu rezultātā 2023.gada laikā sadārdzinājušies no 4,31% līdz 6,27% jeb par 1,96 procentpunktiem, savukārt Distances kredītu likmju kāpuma iemesls varētu būt pieaugošais pieprasījums pēc tiem un kredīta devēju naudas resursa cenas izmaiņas.